

Педагогічні обріи

науково-методичний журнал

№ 3 (117)'2021

**Обласний освітній проєкт
"Моя Україна - єдина та вільна"**

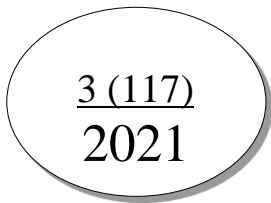
30 років
Незалежності
України

Ти у мене єдина

Заснований у 1995 році
Свідоцтво про реєстрацію ЧГ №593-242 ПР від 04.08.2017

З М І С Т

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР :

Заліський А. А.

ректор ЧОІППО імені К.Д. Ушинського,
кандидат філософських наук, доцент,
заслужений працівник освіти України

Редакційна колегія:

Баран Г. В.

кандидат філологічних наук, доцент

Гальонка О. А.

кандидат педагогічних наук, доцент,
відповідальний секретар

Давиденко А. А.

доктор педагогічних наук, професор

Довбня В. М.

доктор філософських наук, доцент

Лисенко І. В.

кандидат педагогічних наук, доцент

Матюшкіна Т. П.

кандидат педагогічних наук, доцент

Мокрогуз О. П.

кандидат педагогічних наук, доцент

Покришень Д. А.

кандидат педагогічних наук, доцент

Пономаревський С. Б.

доктор педагогічних наук,
старший науковий співробітник

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ / ВИДАВЦЯ:

вул. Слобідська, 83,

м. Чернігів 14021

т/ф (04622) 653-982

E-mail: chippo@ukrpost.ua,

redak-chippo@ukr.net

Електронна версія: <http://choippo.edu.ua>

Тираж 5 прим. Безкоштовно

За передплатою не розповсюджується

- Редакція приймає рукописи в електронному
варіанті у форматі Microsoft Word (шрифт:
Times New Roman; розмір: 14 п.; папір: А4;
поля: праве, верхнє, нижнє і лівє – 2 см;
інтервал – 1,5).

- Редакція залишає за собою право виправляти і
скорочувати надіслані матеріали, не
порушуючи їхнього змісту.

- Позиція редакції не обов'язково співпадає з
позицією авторів.

- Рукописи не рецензуються і не повертаються.

- За достовірність фактів, власних імен,
географічних назв та інших відомостей несуть
відповідальність автори публікації.

Олена Злобіна, Інна Кончиц

**ОБЛАСНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОЕКТ «МОЯ УКРАЇНА – ЄДИНА ТА ВІЛЬНА»
(до 30-ї річниці Незалежності України)..... 4**

Номінація «Перші уроки»

Юлія Масляна

МОЯ УКРАЇНА – ЄДИНА ТА ВІЛЬНА (квест для учнів 1-х класів)..... 7

ТВОРЧА ГРУПА «STEAM-ДЕСНА»

**УКРАЇНА – МІЙ РІДНИЙ КРАЙ (виховний захід з елементами STEM
для учнів 3 – 4-х класів) 12**

Ірина Чернявська

З УКРАЇНОЮ В СЕРЦІ (вебквест для учнів 7-х класів)..... 20

Світлана Зубрицька

МОЯ УКРАЇНА (вебквест для учнів 10 – 11 -х класів) 29

Лариса Іванько

**УКРАЇНА ПОЧИНАЄТЬСЯ З ТЕБЕ! (навчально-пізнавальний квест для
учнів 10 – 11 -х класів)..... 33**

Номінація «Мініпроекти»

Валентина Ситенька, Наталія Зима .....

**ПАТРІОТИЧНИЙ ПРОЕКТ «НАСТІЛЬНА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА
ГРА «УКРАЇНА І Я» 40**

Алла Самсоненко

ВІД ПРИКРАСИ ДО ВАЛЮТИ. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРИВНІ 49

Валентина Симоненко

30 РОКІВ НЕЗАЛЕЖНОСТІ: СЕЛО ВОЛОДЬКОВА ДІВИЦЯ КРІЗЬ РОКИ 60

Лілія Чорна

МІЙ РІДНИЙ КРАЙ, МОЯ РОДИНА – ЦЕ ВСЕ ЄДИНА УКРАЇНА 66

Лілія Єрьомєнкова

ІЗ РІДНОЮ МОВОЮ В СЕРЦІ 69

Алла Клепач

СТОРИНКАМИ ІСТОРІЇ РІДНОГО МІСТА 72

Олена Злобіна,

завідувач відділу виховної роботи і здорового способу життя Чернігівського ЧОППО імені К.Д. Ушинського, організатор проекту

Інна Кончиц,

методист відділу виховної роботи і здорового способу життя Чернігівського ЧОППО імені К.Д. Ушинського, організатор проекту

**ОБЛАСНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОЄКТ
«МОЯ УКРАЇНА – ЄДИНА ТА ВІЛЬНА»
(до 30-ї річниці незалежності України)**

В історії українського народу є події, які мають надзвичайне значення, вони не втратили своєї актуальності й по сьогоднішній день. Однією з таких подій є здобуття незалежності 1991 року.

День Незалежності України – головне державне свято України, яке відзначається щороку 24 серпня на честь прийняття Верховною Радою УРСР Акту проголошення незалежності України, що прийнято вважати датою утворення держави Україна в її сучасному вигляді.

Ця визначна дата навечно увійшла в історію молоді держави золотою сторінкою її біографії, започаткувала нову епоху в життя українського народу, законодавчо закріпила його вікові прагнення до національного відродження, духовної свободи, економічного зростання, культурного піднесення.

Із метою виявлення творчих педагогів, розвитку їх активності щодо впровадження інноваційних ідей, технологій національно-патріотичного виховання, поповнення бази даних перспективного педагогічного досвіду, удосконалення професійної компетентності педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, Чернігівським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського (інструктивно-методичні рекомендації від 02 лютого 2021 року № 20/01-12/93) у лютому-червні 2021 року проведено обласний освітній проєкт «Моя Україна – єдина та вільна» (до 30-ї річниці незалежності України) (далі – проєкт).

Проєкт проводився в три етапи:

- перший – обласний конкурс педагогічної майстерності «Від проголошення незалежності – до нової України»;
- другий – педагогічні онлайн-практикуми «Методичний діалог: проєктування професійного розвитку педагогів з питань виховної роботи» за підсумками першого етапу проєкту;
- третій – відбір та укладання матеріалів спецвипуску науково-методичного журналу «Педагогічні обрії» ЧОППО імені К.Д. Ушинського.

У квітні-травні 2021 року заочно відбувся перший етап проекту – II (обласний) тур конкурсу педагогічної майстерності «Від проголошення незалежності – до нової України» (далі – конкурс) у двох номінаціях: «Мініпроект», «Перший урок».

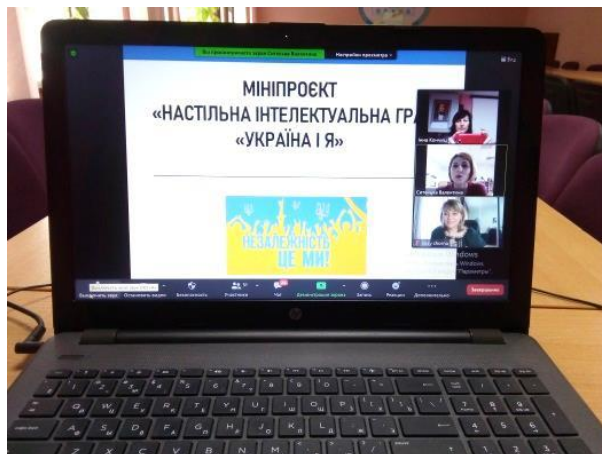
На конкурс надійшло 109 індивідуальних та колективних творчих робіт (номінація «Мініпроект» – 26, номінація «Перший урок» – 83).

Серед учасників конкурсу педагоги закладів загальної середньої освіти із 28 територіальних громад (Бахмацька, Бобровицька, Борзнянська, Вертіївська, Височанська, Городнянська, Деснянська, Ічнянська, Киїнська, Комарівська, Корюківська, Макіївська, Менська, Ніжинська, Носівська, Новгород-Сіверська, Олишівська, Плисківська, Прилуцька, Ріпкинська, Сновська, Сосницька, Срібнянська, Седнівська, Талалаївська селищна, Талалаївська сільська, Чернігівська, Яблунівська) та одного закладу освіти обласного підпорядкування (Чернігівський обласний педагогічний ліцей для обдарованої сільської молоді Чернігівської обласної ради).

Журі оцінило матеріали конкурсантів, надані у вигляді електронних портфоліо на гугл-диску.

У складі журі – педагоги-практики та науковці на чолі зі Станіславом Пономаревським, доктором педагогічних наук, завідувачем кафедри педагогіки, корекційної освіти та менеджменту Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського.

У творчих роботах (номінація «Мініпроект») учасники конкурсу продемонстрували уміння застосовувати інноваційні технології (власне бачення різних шляхів вирішення проблеми, оригінальність ідей), змістовність (відповідність проведених заходів зазначеній меті й завданням, їх конкретність і послідовність, логічна узгодженість представлених матеріалів, різноманітність методів і форм роботи під час реалізації мініпроекту), практичність (прогнозованість результатів реалізації мініпроекту, його ефективність, можливість внесення коректив, перспективи розвитку і застосування в освітній практиці).

Більшість учасників дотримувались рекомендацій щодо дизайну мультимедійної презентації (єдиний стиль, рівномірне використання простору на слайді, підбір кольорів, доцільність анімаційних ефектів).

Педагоги (номінація «Перший урок») у конкурсних роботах (акції, флешмоби, квест/вебквест, челенджі, майстер-класи, конкурси, слайд-подорожі, ігри-екскурсії тощо) продемонстрували актуальність, соціальну та педагогічну значимість мети заходу, її конкретність і чіткість. У них відображено активну громадянську позицію учнів у процесі підготовки та проведення виховних заходів, сучасні підходи до організації освітнього процесу в колективі класу, автентичність представлених матеріалів тощо.

Конкурсанти дотримувалися культури оформлення представлених презентацій, сценаріїв, додатків (відео-, фотоматеріалів) та вимог щодо обсягу матеріалів.

Відповідно до рішення журі (протокол №1 від 11 травня 2021 року, протокол №2 від 12 травня 2021 року) визначено переможців, лауреатів та учасників конкурсу.

Переможці в номінації «ПЕРШИЙ УРОК»:

Творча група «STEAM-Десна», учителі початкових класів опорного закладу «Деснянський навчально-виховний комплекс «Гімназія – загальноосвітня школа І ст.» Деснянської селищної ради Чернігівської області (1-4 класи);

Чернявська Ірина, класний керівник Блистівського ЗЗСО І-ІІІ ст. Менської міської ради Чернігівської області (5-9 класи);

Зубрицька Світлана, заступник директора з виховної роботи Трисвятськослобідського ЗЗСО І-ІІІ ст. Київської сільської ради Чернігівського району Чернігівської області (10-11 класи);

Іванько Лариса, класний керівник Марковецького ЗЗСО І-ІІІ ст. Бобровицької міської ради Чернігівської області (10-11 класи).

Переможці в номінації «МІНІПРОЄКТ»:

Ситенька Валентина, заступник директора з виховної роботи, **Зима Наталія,** класний керівник Корюківської гімназії Корюківської міської ради Чернігівської області (І місце);

Самсоненко Алла, заступник директора з виховної роботи Коломійцівської ЗОШ І-ІІІ ст. Макіївської сільської ради (І місце);

Симоненко Валентина, заступник директора з виховної роботи, **Гусєва Світлана,** педагог-організатор, **Чхеїдзе Наталія,** класний керівник, **Мельничук Тетяна,** класний керівник Володьководівського ЗЗСО Носівської міської ради Чернігівської області (ІІ місце);

Клепач Алла, педагог-організатор Бахмацької гімназії Бахмацької міської ради (ІІІ місце);

Чорна Лілія, вихователь Чернігівського обласного педагогічного ліцею для обдарованої сільської молоді Чернігівської обласної ради (ІІІ місце);

Єрьомєнкова Лілія, педагог-організатор Носівської міської гімназії Носівської міської ради Чернігівської області (ІІІ місце).

За підсумками конкурсу в травні-червні 2021 року (другий етап проекту) проведено два педагогічні онлайн-практикуми «Методичний діалог: проектування професійного розвитку педагогів з питань виховної роботи» у номінаціях «Мініпроект», «Перший урок», де переможці та лауреати презентували свої творчі здобутки.

Учасників проекту нагороджено дипломами та видано сертифікати ЧОППО імені К.Д. Ушинського про підвищення кваліфікації. Переможці отримали грошову винагороду за рахунок благодійної допомоги від Манітобської Філії Суспільної Служби Українців Канади (добродійна організація українців).

У червні 2021 року (третій етап проекту) за підсумками ІІ (обласного) туру конкурсу педагогічної майстерності «Від проголошення незалежності – до нової України» здійснено відбір та укладання матеріалів спецвипуску науково-методичного журналу «Педагогічні обрії» ЧОППО імені К.Д. Ушинського. Педагоги отримають електронні примірники цього видання.

матеріалів спецвипуску науково-методичного журналу «Педагогічні обрії» ЧОППО імені К.Д. Ушинського. Педагоги отримають електронні примірники цього видання.

Номінація «Перші уроки»

Юлія Масляна,

педагог-організатор Чернігівської ЗОШ I-III ст. №3 Чернігівської міської ради Чернігівської області

МОЯ УКРАЇНА – ЄДИНА ТА ВІЛЬНА **(квест для учнів 1-х класів)**

Сьогодні існує чимало способів зробити початок нового навчального року, зокрема перший урок, дійсно цікавим та креативним. Успіх залежить від вибору форм роботи зі здобувачами освіти, оскільки для дітей – перший день у школі, дуже важлива подія, емоційно насичена новими зустрічами та спілкуванням. Слід обирати також активні, раціональні та максимально наближені до життя форми роботи.

Організація квесту допоможе яскраво провести перший урок, до того ж цей формат можна застосовувати не лише для одного класу, а й для паралелі. Завдяки динамічності та ігровій формі можна перетворити урок на цікаве та захопливе дійство.

Мета: ознайомлення учнів та поглиблення знань про культуру, звичаї, традиції, розширення понять про єдність, незалежність і суверенність нашої держави, сприяння формуванню національної самосвідомості школярів; знайомство учнів з державними символами України; розвиток в учнів активної громадянської позиції щодо єдиної, цілісної держави; виховування патріотичних почуттів.

Форма проведення: урок-квест (з різними видами форм роботи, у залежності від станції).

Вікова категорія: учні початкових класів (6-7 років).

Підготовчий етап: 1 тиждень (тематичне оформлення приміщення, розробка маршрутів та карт, підготовка станцій).

Можуть бути долучені: старшокласники; учителі; гості, аніматори, майстрині, колективи.

При вході до школи дітей зустрічають улюблені мультиплікаційні герої, котрі супроводжуватимуть команди під час квесту (час зустрічі з класом завчасно обговорено).

Ведучий. Доброго дня! Сьогодні для вас, шановні першокласники, не лише свято зустрічі зі школою, сьогодні ще одна важлива подія в житті, перший урок. І тема нашого першого уроку присвячена країні, у якій ми з вами живемо – Україні! Адже уявіть собі, зовсім нещодавно в нашій країні був День народження? Можливо хтось із вас знає скільки років виповнилося незалежній Україні?

(Діти відповідають, пропонують свої варіанти)

Ведучий. Які ж ви молодці! Уявіть собі, наша країна вже зовсім доросла, їй нещодавно виповнилося 30 років! І сьогодні на нас з вами чекає незабутня подорож, під час якої ми дізнаємося багато нового і цікавого не лише про школу, але і про країну, у якій ми проживаємо! Тож чи готові ви до пригод?

Діти. Так!

Ведучий. Не марнуємо часу, та швидше вирушаємо на зустріч новим враженням!

(Учасники отримують маршрутні листи та вирушають по станціях, на кожній локації учасників квесту чекають цікавинки та завдання, виконавши які, у нагороду отримують частинки карти. Зібравши всі пазли карти, діти віднайдуть номер аудиторії їхнього класу, де будуть навчатися 4 роки).

СТАНЦІЯ «ЗАПАЛЬНІ ТАНЦІ»

(На станції учнів чекає вчитель хореографії та запрошені провідні колективи міста (селища) або ж танцювальний колектив школи).

Хореограф. Доброго дня, шановні гості! Скажіть будь-ласка, чи знаєте ви як називається країна, у якій ми проживаємо?

(Відповіді дітей)

Хореограф: Так, Україна! А чи знаєте, що кожна країна має свої символи та традиції? Молодці! А ще в кожній країні є національний танець, і український народний танець – це гопак! Який зараз ми з вами і переглянемо! Ваші оплески нашим гостям!

(Запрошений колектив демонструє фрагмент народного танцю, потім учням пропонують спробувати себе в ролі танцюристів-козачат та повторити під музичний супровід деякі рухи. Виконавши завдання, учні отримують частину карти та прямують на наступну станцію).

СТАНЦІЯ «ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ»

(Учні прямують до класу інформатики, де на них чекають цікаві завдання та відеоподорожі).

Ведучий. Любов до країни, у котрій ми живемо, починається з любові до природи, що нас оточує! Дійсно, українські красвиди неперевершені, їх не любити – не можливо! Діти, а чи подобається вам подорожувати та відпочивати?

(Відповіді дітей)

Ведучий. Тоді зараз ми з вами помандруємо нашою чарівною Україною!

Перед вами знаходяться конверти з завданнями, у кожному конверті схована картинка, але не проста, а у вигляді пазлів, склавши які, ми зможемо потрапити у наймальовничіші куточки нашої Батьківщини!

(Діти отримують завдання, у конверті підготовлені заздалегідь фото мальовничих куточків України (на розсуд учителя), обрати фото чи картинку можна будь-які, та розбити їх на пазли за допомогою онлайн-серверів).

Наприклад, <http://pazlyonline.com/konstruktor.html>,

або ж <https://www.jigsawplanet.com/>, чи https://online-puzzle.ru/own_puzzle

Після того, як учні складуть пазли, за допомогою проектора чи мультимедійної дошки продемонструвати цікаве відео про місце на картинці.

Наприклад: https://www.youtube.com/watch?v=I8PN66_VXls (Мандрівка Україною. ТОП-5 мальовничих місць України. За бажанням, можна замінити на онлайн-екскурсії, які у разі карантинних обмежень, розміщені в мережі Інтернет у вільному доступі. Відвідавши станцію, діти отримують частину карти та вирушають далі).

СТАНЦІЯ «ГОЛОС КРАЇНИ»

(Локація розташована в актовій залі, де на дітей чекає вчитель музики з ансамблем. Учня розповідають про Гімн України, його історію, та пропонують прослухати його осучаснені версії. Завдання для дітей – виконати руханку під українські запальні пісні: повторити рухи за аніматором та ансамблем, що співає, нагадати дітям про правила поведінки під час звучання Гімну. Для прикладу відео <https://www.youtube.com/watch?v=oIEDRHEJ15U> Гімн дітей України – у виконанні учасників "Little Blues" (Rock version)).

СТАНЦІЯ «LEGO-СВІТ»

(Локація розташована в кабінеті програмування, зустрічають учні, тримаючи в руках прапорці, потім дітям демонструють вироби з лего, розповідають про державний Прапор України, та пропонують за допомогою конструктора створити синьо-жовтий стяг).

Ведучий.

Прапорець, що я тримаю,
Для мене – єдиний.
Прапорець цей, що я маю, –
Символ України.
Нема в світі більш святого
Й не буде ніколи
Він крайнеба голубого
Над пшеничним полем.

Державний Прапор нашої Батьківщини має синьо-жовту барву. Ці кольори не випадкові. Тисячоліттями наші предки вважали їх священними. Давайте разом поміркуємо, чому саме ці кольори вибрано для нашого Прапора?

(Відповіді дітей)

Ведучий. Так. Жовтий колір — це колір пшеничної ниви, колір зерна, що дарує життя усьому суццюму на землі, це колір жовтогарячого сонця. Синій (блакитний) – це колір чистого ясного мирного неба, де живе жовтогаряче сонце. А ще це колір цариці води, без якої не визрів би й не заколосився хліб.

СТАНЦІЯ «РОБОТОТЕХНІКА»

(Діти відвідують кабінет робототехніки, де знайомляться з найцікавішими винаходами відомих українців, історією виникнення Герба України. На лазерному станку або ж 3D-принтері друкується для кожного брелочок з фанери у вигляді Герба України).

Ведучий. Діти, а чи знаєте ви що наша Україна має ще один власний символ? Це – Герб, і називається він – Тризуб. Всі ми любимо казки та легенди, а ще більше мабуть ви полюбляєте мультики, то ж увага на екран, зараз ми з вами дізнаємося що ж собою представляє Тризуб і звідки він з'явився.

(Перегляд мультиплікаційного ролику «Легенди України – Тризуб»

<https://www.youtube.com/watch?v=mGhpVpzjwqU>).

Ведучий. Отже як виник Герб України ми всі тепер знаємо, а зараз ми з вами разом створимо сувенірну версію Герба кожному.

(Можна як варіант вирізати Герб-тризуб з паперу).

(Пройшовши всі станції, діти зібрали карту школи, на котрій позначено кінцеву зупинку, їхній клас, де на них вже чекає перша вчителька).

Тематичні майстерки

- знайомство та виготовлення оберегів, поробок, сувенірів;
- запросити керівників творчих студій, гуртків

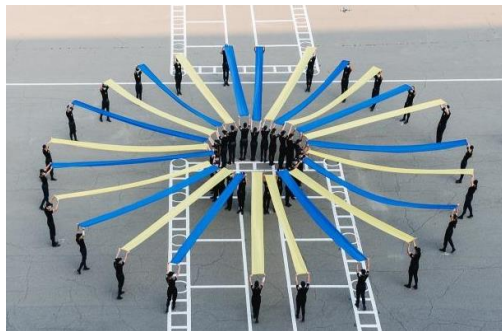

КІНЦЕВА СТАНЦІЯ

(У кожного на парті лежать стрічки синього або ж жовтого кольору).

Учитель. Дуже рада всіх бачити на кінцевій станції, сьогодні у вас був неймовірно насичений та цікавий квест, під час якого ви дізналися багато нового та познайомилися з українською символікою. Завершити наш урок про рідну Україну і привітати її з 30-ю річницею від проголошення Незалежності пропоную, долучившись до флешмобу. Запрошую всіх на подвір'я школи.

(Діти разом з учителем забирають стрічки та виходять на свіже повітря, де є достатньо вільного місця. Звучить пісня Олега Вінника «Перлина Україна» <https://www.youtube.com/watch?v=lvNTebhLPZE> Діти стають у коло, учитель знаходиться в центрі з маленьким віночком, учні підходять по черзі і продовжують фразу «Я українець (українка), і...» Наприклад: « Я українка, і цим пишаюся!» або ж «Я українець, і це – круто!» Сказавши свою фразу, учні прив'язують стрічку до спільного віночка, розгортають стрічку, та стають на своє місце в колі. В результаті отримуємо яскраве сонечко зі стрічок патріотичних кольорів, що символізують єдність України).

На самкінець дітям пропонують долучитись до створення малюнка Прапора України за допомогою долоньок. Патріотичний аквагрим може стати доречним завершенням першого уроку. Музичний супровід «Пісня про Україну – Я маюю» <https://www.youtube.com/watch?v=GknB7NYBIPM>

Список використаних джерел:

1. Онлайн-сервіси генераторів пазлів: <http://pazlyonline.com/konstruktor.html>, <https://www.jigsawplanet.com/>, https://online-puzzle.ru/own_puzzle .
2. Відео: Мандрівка Україною. ТОП-5 мальовничих місць України. https://www.youtube.com/watch?v=I8PN66_VXls
3. Гімн дітей України - у виконанні учасників "Little Blues" (Rock version) <https://www.youtube.com/watch?v=oIEDRHEJ15U>
4. Мультиплікаційний ролик «Легенди України – Тризуб» <https://www.youtube.com/watch?v=mGhpVpzjwqU>
5. Музичний супровід «Пісня про Україну – Я маюю» <https://www.youtube.com/watch?v=GknB7NYBIPM>
6. Пісня Олега Вінника «Перлина Україна» <https://www.youtube.com/watch?v=lvNTebhLPZE>

Творча група «STEAM-Десна»:

Оксана Лісова, Весняна Явтушинська, Тетяна Кудря, Ніна Костюченко, Тетяна Заболотна, учителі початкових класів опорного закладу «Деснянський НВК «гімназія – ЗОШ І ст.» Деснянської селищної ради Чернігівської області

УКРАЇНА – МІЙ РІДНИЙ КРАЙ

(виховний захід з елементами STEM для учнів 3 – 4-х класів)

З нагоди 30-ї річниці Незалежності України, з метою національно-патріотичного виховання та всебічного розвитку підростаючого покоління, за сприяння 169 навчального центру Збройних Сил України імені князя Ярослава Мудрого творча група педагогів опорного закладу «Деснянський навчально-виховний комплекс «гімназія – загальноосвітня школа І ступеня» розробила виховний захід «Україна – мій рідний край» для учнів 3 – 4-х класів.

Актуальність обраної теми зумовлюється процесом становлення України як єдиної незалежної держави.

Одним із пріоритетних напрямів виховання підростаючого покоління є національно-патріотичне, яке орієнтоване на свідомого громадянина своєї держави. Виховання почуття патріотизму, відданості

справі зміцнення державності, активної громадянської позиції нині визнані проблемами загальнодержавного масштабу.

Слід відмітити, що за роки незалежності в Україні створено передумови для оновлення змісту освітнього процесу, формування демократичних цінностей та громадянської позиції молодого покоління.

Патріотичне виховання є одним з пріоритетних напрямів сучасної школи. Розбудова України як суверенної держави ставить перед школою й педагогами відповідальне та складне завдання – виховати

духовно свідоме підростаюче покоління патріотів своєї Батьківщини, спадкоємців і продовжувачів національно-патріотичних традицій.

Автори виховного заходу «Україна – мій рідний край», приуроченого 30-й річниці Незалежності України, дібрали та поєднали різноманітні методи й форми роботи на уроці, наповнюючи його духом патріотизму, маючи на меті формування громадянина-патріота, сприяння глибокому розумінню дітьми громадянського обов'язку, спонукання їх до саморозвитку на благо держави, а також плекання традицій українського народу, пізнання природи рідного краю та вивчення історії власного народу.

Останнім часом в освітньому просторі України набирає обертів тренд STEM-освіти. Вона охоплює природничі науки (Science), технології (Technology), технічну творчість (Engineering) та математику (Mathematics).

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 року № 960-р було схвалено Концепцію розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти), основною метою якої є сприяння розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти) як основи конкурентоспроможності та економічного зростання нашої держави, формування новітніх компетентностей громадян, підготовки фахівців нової генерації, здатних до засвоєння знань і розроблення та використання новітніх технологій [2].

Шляхом упровадження на уроках проблемного навчання, створення на заняттях проблемних ситуацій для самостійного здобуття необхідних знань здобувачами освіти в процесі їх вирішення, ми сприяємо розвитку і вихованню всебічно розвиненої, освіченої, інноваційної особистості.

Однак, важливо розуміти, що STEM – це не просто технічна освіта. Вона охоплює значно ширше поняття, а саме вдале поєднання креативності та технічних знань [11].

Використання елементів STEM-освіти під час уроку сприяє вдосконаленню в молодших школярів навичок пошуково-дослідницької діяльності, у тому числі і з питань національно-патріотичного виховання. Цікавим є те, що під час STEM-уроку в центрі уваги знаходиться не вчитель, а практичне завдання, яке потрібно вирішити. Учні ж учаться вирішувати це практичне завдання шляхом спроб і помилок, а не вивчають «суху» теорію.

У ході заняття учні виконують завдання, використовуючи гаджети, що підвищує пізнавальний інтерес та осучаснює навчальний процес.

Використання різноманітних методів роботи на уроці сприяє глибшому засвоєнню матеріалу, мотивує до подальшого вивчення теми.

Наскрізною лінією виховного заходу є патріотизм. Органічно поєднано всі складові національно-патріотичного виховання: громадянсько-патріотичне виховання, військово-патріотичне виховання, духовно-моральне виховання.

Розробка заходу «Україна – мій рідний дім» з елементами STEM – освіти рекомендована для використання вчителями початкових класів, вихователями груп продовженого дня закладів загальної середньої освіти.

Мета: поглиблення знань учнів про Україну; розвиток мовлення, мислення, кругозору, уміння оцінювати твори мистецтва та пам'ятки культури, організувати та оцінювати власну роботу, співпрацювати в групі, користуватися приладами та матеріалами для проведення дослідів; формування відчуття приналежності до України, стійкої громадянської позиції, виховання почуття патріотизму та національної свідомості, любові до Батьківщини.

Обладнання: телевізор, ноутбук, смартфони, ручки, фломастери, набір стікерів у вигляді серця, ватман з правилами, емблеми груп «Північ», «Південь», «Захід», «Схід», двосторонній скотч, набір для оригамі, карта України, пазли «Карта України», чиста тарілка, склянка гарячої води, цукерки «Skittles»/«M&Ms», чистий аркуш паперу, простий олівець, монета.

Музичне та відео оформлення: звукозапис пісні «Лише у нас на Україні», Гімн України, відеоролики «Що є Україна», «Перлина Україна», «Історія України за 3 хвилини», «Любіть Україну!»

Час проведення: до 50 хв.

Перебіг заходу

I. Вступна частина

1. Психологічна настанова на урок

Учитель. Доброго дня, діти. Рада вас вітати. Будь ласка, привітно усміхніться один одному й побажайте гарного дня.

(Діти вітаються один з одним, бажаючи гарного дня).

Як ви думаєте, від чого так повіяло теплом? Від чого на краплинку сонця, на краплинку щастя збільшилось у світі?

(Відповіді учнів).

Так, навіть від одного доброго слова, вашої щирої усмішки стає краще й тепліше на душі.

2. Повідомлення теми уроку

Учитель.

На Землі великій є одна країна:
гарна, неповторна, красна, як калина.
І живуть тут добрі люди, працюючі.
І скажу, до речі, ще й талановиті.
Землю засівають і пісень співають.

(Звучить пісня «Де така це є земля»)

Учитель. Україна... Наша рідна країна, земля наших батьків, на якій нам судилося народитися і жити, яка стала для всіх нас Батьківщиною.

Сьогодні на уроці ми поговоримо про Україну – край, де ми народилися й живемо.

3. Використання прийому «Асоціативний куш». Вправа «Піктограма»

Учитель. Що для вас Україна? Уявіть. На аркушах намалуйте це слово-асоціацію.

(Діти беруть стікери, малюють слово-асоціацію, по черзі виходять до дошки та кріплять піктограми на карту кордонів України.)

Учитель. Ми живемо в найкращій країні у світі – Україні. Це вільна і єдина країна. Це усмішка мами, це сонце на небі, це борщ і галушки, це гордий Тарас. Це воля й правда, хліба золотисті, дівчата-тополі в червоному намисті й моря глибокого синь, – все це є в нас в Україні!

4. Об'єднання в групи

Учитель. Оглядаючи з високості рідну землю, захоплюєшся її красою і величчю. Яка широчінь! Який простір! На заході постають зелені Карпатські гори, на півдні золотиться море стиглої пшениці, на сході встають терикони донецьких шахт, на півночі багрянють червоною калиною ліси.

(Показ відео «Що є Україна» до 1 хв)

(Учитель об'єднує дітей у чотири групи – діти по черзі називають частини України: «Північ», «Південь», «Захід», «Схід» і займають місця за окремими партами, які в класі розташовані за компасом).

5. Правила роботи в групі

Учитель. Для того, щоб досягти мети уроку, ефективно працювати та отримати задоволення від спільної діяльності пропоную прийняти правила роботи в групі.

На дошці прикріплено ватман із запропонованими правилами. Завдання кожної групи – вибрати з переліку 2 правила, представнику групи прикріпити праворуч від обраних правил свою емблему та озвучити ті правила, які група вважає необхідними для ефективної роботи.

(Прийняття правил роботи групи – до 5 хв.)

Правила роботи в групі:

1. Цінувати час.

2. Говорити по черзі.
3. Говорити стисло, по темі.
4. Говорити тільки від свого імені.
5. Бути позитивними до себе та до інших.
6. Правило додавання (Я + Ти = Ми).
7. Правило поваги до думки іншого члена групи.
8. Правило добровільної активності.

II. Основна частина

Учитель. 24 серпня наша держава відзначає 30-ту річницю своєї Незалежності. За цей час Україна стала сильнішою і могутнішою. Як і будь яку іншу державу її відрізняють від інших країн світу: Гімн, Прапор і Герб.

З Гімном пов'язані віковічні прагнення нашого народу до незалежності, які в наш час стали реальністю. Прошу всіх встати.

(Учителі та учні виконують Гімн України – 2 хв)

Учитель. Символом суверенітету нашої держави є і синьо-жовтий Прапор, день народження якого ми щорічно відзначаємо 23 серпня, починаючи з 2004 року.

Існує кілька версій поєднання саме синього та жовтого кольорів на нашому Прапорі. Чи маєте хтось бажання презентувати одну з версій?

(Відповіді дітей)

Учитель. Так, найпоширеніша з версій така: синій – це символ миру, неба, жовтий – пшеничного поля, праці, достатку. Також синій колір символізує ріки й гори, а жовтим кольором віддається данина пам'яті про Київську Русь.

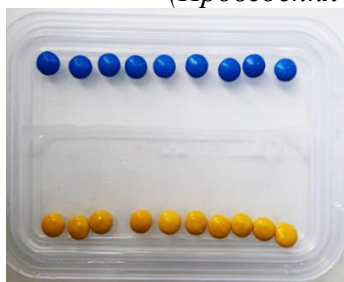
Сьогодні пропоную вам провести освітній **STEM**-дослід, який охоплює такі природничі (Science) науки як хімія, фізика, біологія і власноруч створити Прапор України із запропонованих матеріалів. Для цього нам знадобляться: чиста тарілка, склянка досить теплої води, цукерки «Skittles»/«M&Ms».

Перебіг дослід

(Учитель демонструє етапи дослід, діти виконують)

1. Розкладаємо цукерки жовтого і синього кольору (сині вгорі, жовті внизу).
2. У центр тарілки наливаємо досить теплу воду і спостерігаємо утворення кольорів.

(Проведення дослід – до 2 хв)

Учитель. Наступний STEM-дослід стосується технології (Technology). До відзначення 30-річчя Незалежності України Монетний двір «Княжий» викарбував безоплатну пам'ятну медаль для кожного українця. Вона доступна усім, хто хоче зберегти пам'ять про таку важливу для нас та нашої держави подію [13].

(На екрані зображення монети)

Учитель. Ми сьогодні за допомогою монети, а саме української гривні, зможемо провести ще один дослід, який технічно підтвердить можливості учнів створити відбиток Герба нашої держави.

(Учитель демонструє етапи дослід, діти виконують)

Обладнання: чистий аркуш паперу, простий олівець, монета 1 грн.

Перебіг досліду

1. Накриваємо монету чистим аркушем паперу.
2. Починаємо зафарбовувати аверс монети простим олівцем.

Учитель. На папері залишається зображення Герба.

(Виконання досліду – до 2 хв)

Учитель. Пам'ятаймо, що ми є свідками великих змін нашої Батьківщини, і ви – майбутнє нашої держави!

Глянь навкруги, яка твоя земля:
Красива, дивовижна і єдина.
Усе тут дороге: ліс, гори і поля,
Бо це Вітчизна наша – Україна!

Учитель. Виконання наступного завдання не обійдеться без використання гаджетів (комп'ютерної техніки, планшетів, смартфонів) (Engineering).

Кожен регіон має свої пам'ятники архітектури та визначні історичні місця. Ці місця відомі не лише в Україні, а й за її межами. Пропоную виконати завдання «Мальовнича Україна», в якому вам потрібно з'єднати світлини з відповідною назвою об'єкта чи місця.

Група «Північ»: <https://learningapps.org/display?v=pvhddw1pk21>

Група «Південь»: <https://learningapps.org/display?v=ptf0t0yfn21>

Група «Схід»: <https://learningapps.org/display?v=pfooyzrik21>

Група «Захід»: <https://learningapps.org/display?v=pm23ive2k21>

(Діти заходять за посиланнями в програму та виконують завдання. Посилання кожна група отримує у Viber)

Зразок завдання

Учитель. Ми з вами щойно переконалися, що наша країна мальовнича, єдина й неповторна. Але засиділись мабуть. Тож не завадить і порухатись.

(Діти виконують руханку під музику «Перлина Україна» – до 2 хв)

Учитель. Прекрасна природа України! А які величні її гори! Розв'яжімо задачу та дізнаємось дещо про їх висоту (Mathematics).

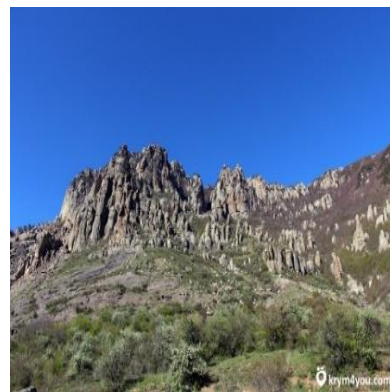
Задача. Висота найвищої вершини гори Говерла в Карпатах дорівнює 2061 м, що на 516 м більше, ніж висота найвищої кримської гори Роман-Кош і на 821 м більше, ніж висота кримської гори Демерджи. На скільки гора Роман-Кош вища за гору Демерджи?

Говерла

Роман-Кош

Демерджи

(На екрані – фото гір та умова задачі. Кожна група пише розв'язання задачі. По закінченню роботи представник групи презентує її роботу)

Учитель. Україна... Це не просто слово. Це не назва на географічній карті. Це наша домівка, де мама і тато, де тепло й затишно. Це славна земля з довгою історією, яку творив волелюбний народ. Ось уже 30 років ми прагнемо довести своє право на існування на політичній мапі світу. Перші кроки незалежності стали випробуванням – тестуванням на зрілість, на терпіння, на толерантність, нарешті – на здоровий глузд. Нині уже ніхто не сумнівається в тому, що український народ у змозі поліпшити життя у своєму домі. Давайте ж згадаємо як усе починалось.

(Демонструється відео «Історія України за 3 хв»)

Учитель. Які ж ознаки характеризують державу як незалежну. Передусім це – територіальна цілісність, тобто цілісність і недоторканність території в межах державного кордону. Відповідне положення закріплено в Конституції України. Згідно зі Ст.2 документа, суверенітет

України поширюється на всю її територію, яка в межах наявного кордону є цілісною й недоторканою. За Ст.17, захист суверенітету й територіальної цілісності України є одним з найважливіших обов'язків держави, справою всього Українського народу [10].

Я пропоную вам долучитися до колективної роботи зі створення територіально-цілісної незалежної України.

Практична робота: складання карти України по частинах світу: північ, південь, захід, схід.

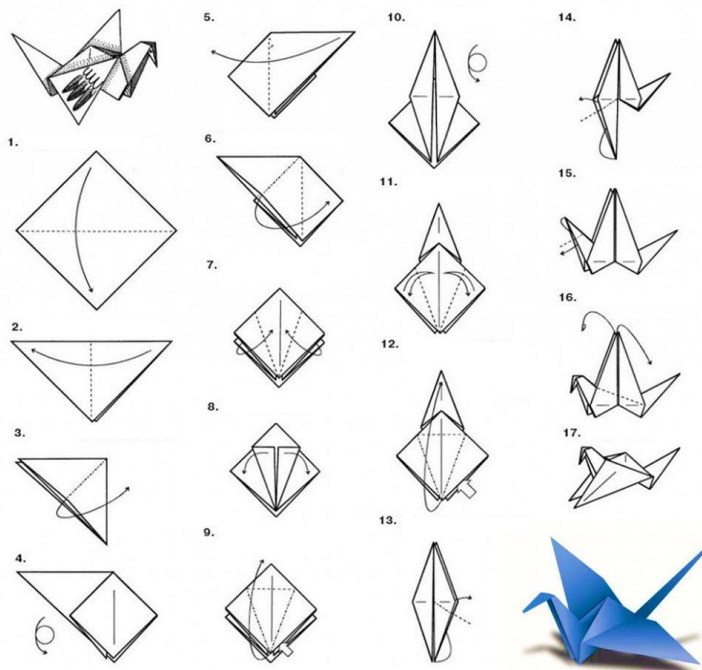
(На партах дітей конверти, у яких містяться пазли – частини України)

Учитель. Ваше завдання, скласти пазли так, щоб утворилася та частина України, яку ви представлятимете: зеленолиста північ, карпатський захід, золотистий південь, промисловий схід. По закінченню роботи представник від вашої групи повідомляє про готовність, підходить до загальної карти на дошці та прикріплює результат спільної роботи групи, заповнюючи карту України.

(Виконання практичної роботи – до 3 хв)

Учитель. Дякую за активність і наполегливість у виконанні завдання.

Бажаю вам бути такими ж цілеспрямованими у досягненні власної мети. Сподіваюся, що вона буде так чи інакше пов'язана з нашою країною: з місцем, де ви народились, з людьми, які поруч, з тими захопленнями і уподобаннями, які приносять вам задоволення. Незалежна Україна славиться талановитими людьми – майстрами своєї справи. Пропоную вам удосконалити свої вміння в техніці оригамі і виготовити журавлика.

(Дітям пропонується схема виготовлення журавлика. Вчитель ознайомлює дітей зі схемою. Діти виконують індивідуальну роботу. Під час виконання роботи вчитель за необхідності допомагає дітям і повідомляє про символічне значення журавля в житті українського народу).

Учитель. Журавель завжди був улюбленцем українського народу і вважався символом України, а кількість казок, легенд, пісень і віршів, присвячених цьому птаху і не злічити [7].

ОБЛІТАВ ЖУРАВЕЛЬ

Облітав журавель
 Сто морів, сто земель,
 Облітав, обходив,
 Крила, ноги натрудив.
 Ми спитали журавля:
 - Де найкраща земля?
 Журавель відповідає:
 - Краще рідної немає!

Платон Воронько

Відлітаючи в кінці літа – на початку осені в ирій [5], журавель символізує печаль, смуток, а повертаючись щовесни на Батьківщину сповіщає про відродження природи. Щороку у 2-гу неділю вересня світ відзначає Міжнародний день журавля. У 2021 році це свято припадає на 12 вересня.

(Виготовлення журавлика – до 5 хв)

Учитель. Прикріпіть журавликів на кордони України та продовжіть речення: «Я бажаю Україні...».

(Діти підходять до карти, озвучують побажання та прикріплюють журавликів на лінію кордону).

III. Підсумок уроку

Учитель. Сьогодні на уроці ви були науковцями, технологами, розвивали власну математичну, інформаційно-комунікаційну, культурну, громадянську та соціальну компетентності. Ви розвивались, ставали кращими, творили самих себе і разом з тим творили незалежну Україну.

Я бажаю всім, щоб ваші серця наповнювалися гордістю за нашу незалежну державу, прагненням до єдності та порозуміння, а плідна праця була надійною запорукою щасливого майбутнього! Дякую всім за роботу!

Електронні ресурси

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. [Електронний ресурс] Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Концепція розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти). [Електронний ресурс] Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/960-2020-%D1%80#Text>
3. Де така ще є земля [Електронний ресурс] Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=le4knEfkgqE&ab_channel=%D0%A2%D0%B0%D0%BC%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%91%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D1%82%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0
4. Історія України за 3 хвилини [Електронний ресурс] Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=gKmgfu8KxEY&ab_channel=UA%3A%D0%9F%D0%B5%D1%80%D1%88%D0%B8%D0%B9
5. Ирїй (значення). Вікіпедія. [Електронний ресурс] Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%98%D1%80%D1%96%D0%B9_\(%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%98%D1%80%D1%96%D0%B9_(%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F))
6. Конспекти уроків, сценарії виховних заходів, підготовка до ДПА та ЗНО 2021 [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://erudyt.net/vixovni-zaxodi>
7. Облітав журавель. Платон Воронько. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=13000>
8. Як зробити японського журавлика з паперу поетапно. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://samodelki.org/origami-zhuravlik-iz-bumagi/>
9. Оригамі. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D1%80%D0%B8%D0%B3%D0%B0%D0%BC%D1%96>
10. Перлина Україна [Електронний ресурс] Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=fay4etkp-Jg&ab_channel=%D0%A2%D0%B5%D1%82%D1%8F%D0%BD%D0%B0%D0%9F%D0%B0%D0%BD%D1%87%D1%83%D0%BA
11. Рябовол Л.Т. Державний суверенітет: наукові підходи до визначення поняття і ступеня обмежень в умовах глобалізації. / Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. – Випуск №3 (43). – 2019 [Електронний ресурс] Режим доступу: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/32801/1/VPSP2019-3_262-266.pdf
12. Сосюра В. Любіть Україну, як сонце, любіть [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://poetyka.uazone.net/default/pages.phtml?place=sosura&page=sosura13>
13. Що таке STEAM-освіта і чому вона така популярна. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/columns/2019/03/26/236224/>
14. 30 років незалежності України. Для кожного українця пам'ятна медаль. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://nezalezhnist30.com.ua/>

Ірина Чернявська,

класний керівник 7 класу Блестівського закладу загальної середньої освіти I-III ст. Менської міської ради Чернігівської області

З УКРАЇНОЮ В СЕРЦІ (вебквест для учнів 7-х класів)

Метою вебквесту «З Україною в серці» є формування в учнів пізнавального інтересу до своєї держави, її історії, географії, традицій, досягнень, а також виховання патріотизму, любові до України. Вебквест розрахований на учнів 7-го класу. Його проведення потребує наявності в кабінеті відповідного технічного оснащення (комп'ютери або ноутбуки, підключення до мережі Інтернет). Для оформлення кабінету доцільним буде використання національної символіки.

У структурі вебквесту передбачено три частини – вступну, основну та завершальну.

Вступна частина розпочинається із бесіди про День Незалежності України та із з'ясування значення для учнів слова *Батьківщина*. Потім за допомогою QR-кодів діти об'єднуються в такі команди: «Прекрасні», «Чудові», «Найкращі», «Найгарніші», «Талановиті», «Найрозумніші». Цей момент завжди викликає в учнів усмішку та сприяє формуванню позитивного психологічного клімату, адже кожному з нас хочеться хоч на деякий час стати найкращим чи найталановитішим.

В основній частині ми запрошуємо учнів на сайт вебквесту, ознайомлюємо з порядком роботи та пропонуємо виконати такі завдання.

1. **Пазл «Карта України».** Завдання створене за допомогою інтернет-ресурсу «Jigsaw Planet» і сприяє формуванню географічних знань учнів. Перетягуючи мишкою фрагменти пазлу, учні мають скласти карту України. Перемагає команда, яка впорається найшвидше.

2. **Вікторина «Я знаю історію України»** (інтернет-ресурс «Fugebox») включає в себе 15 запитань з історії нашої держави. Наприклад: «Що означає слово *козак?*», «Хто є автором першої Конституції України?», «Хто став першим Президентом незалежної України?».

3. **Ребуси «Державні та народні символи моєї Батьківщини»** (інтернет-ресурси «LearningApps» та rebus1.com). Завдання спрямоване на перевірку знання учнями національної символіки України.

4. **Гра «Подорожуємо Україною»** створена з допомогою ресурсу «LearningApps». Перед учнями з'являється карта нашої держави, на якій шпильками позначені певні природні об'єкти. Діти мають визначити, що ж це за об'єкти. Для цього учень натискає на шпильку і вибирає правильне (на його думку) зображення серед запропонованих варіантів.

5. **Гра «Що в Україні най, най ...»**, під час якої учні в цікавій формі можуть ознайомитися з рекордами України, створена з допомогою ресурсу «ClassTools». Натискаючи на кнопку «Start Game», ми опиняємося в космічному просторі, де на літаючих тарілках, які потрібно спіймати за допомогою комп'ютерної миші, знаходяться рекорди нашої країни. «Хто в Україні найсильніша людина?», «Яке озеро є найглибшим, а яке найбільшим?», «Як називається найбільший вантажний літак України та світу?» тощо. Про все це та багато іншого учні дізнаються під час гри, яка має кілька рівнів, на кожному з яких запитань стає все більше, а рух літаючих об'єктів пришвидшується.

6. **Гра «Страви національної кухні»** створена за допомогою інтернет-ресурсу «LearningApps». Перед учнями з'являється таблиця з літерами, серед яких потрібно знайти перераховані поряд страви та напої національної кухні. Команди працюють на швидкість.

7. **Гра «Відомі українці»** (інтернет-ресурс – «LearningApps»). Завдання учням – встановити відповідність між ім'ям відомої людини, фото та інформацією про неї. Після виконання завдання на екрані з'являється вітання з успішним проходженням вебквесту. І завершується цей етап словами В. Сосюри: «Любіть Україну, як сонце любіть...».

За виконання кожного завдання команди отримують певну кількість балів та QR-коди з частинами висловів відомих людей про нашу Батьківщину. Наприкінці уроку учні мають написати ці вислови на аркушах паперу та розмістити на дошці. Наприклад: «Без будь-кого з нас Батьківщина може обійтися, але будь-хто з нас без Батьківщини – ніщо». (В. Сухомлинський)

Під час завершальної частини уроку відбувається підбиття підсумків, оголошення та нагородження переможців, а також рефлексія, під час якої учні діляться враженнями від вебквесту. Потім дітям пропонуємо закінчити речення: «Я хочу, щоб моя Україна...». Учні можуть сказати: «Я хочу, щоб моя Україна була багатогою, успішною, квітучою, щасливою». А нам залишиться лише побажати, щоб дитячі мрії здійснювалися, а в серцях наших учнів завжди жила любов до своєї Батьківщини.

LearningApps.org, ClassTools.net, Fyrexbox, Jigsaw Planet, rebus1.com – онлайн-сервіси, які дозволили створити інтерактивні вправи для вебквесту.

Мета: розширення знань здобувачів освіти про історію, символіку, традиції та досягнення свого народу та країни; розвиток інформаційно-цифрової компетентності, уміння співпрацювати в команді, виховання патріотизму.

Необхідні умови та обладнання: комп'ютери/ноутбуки, вихід у мережу Інтернет, картки з QR-кодами, аркуші паперу, фломастери.

Адреса вебквесту: <https://sites.google.com/view/veb-kvest2021>

Перебіг заходу

I. Вступна частина

Учитель. Доброго дня. Сьогодні ми відправимося з вами в захоплюючий світ вебквесту, який називається «З Україною в серці». Ми народилися на такій чудовій, багатій, мальовничій землі – на нашій славній Україні! Тут жили наші діди і прадіди, тут живуть наші батьки, тут – корінь роду українського, тут – наша Батьківщина.

- А що для вас означає слово Батьківщина? *(Відповіді дітей).*

- А коли святкують День Незалежності України? *(Відповіді дітей).*

- Скільки ж років виповнилося цього року нашій державі? *(Відповіді дітей).*

Учитель. Ми – українці. В Україні живуть чудові люди – розумні, талановиті, щедри та

гостинні. Для участі у вебквесті пропоную вам за допомогою QR-кодів (додаток 1) об'єднатися в команди:

- «Прекрасні»;
- «Чудові»;
- «Найкращі»;
- «Найгарніші»;
- «Талановиті»;
- «Найрозумніші».

(Учні об'єднуються в команди по 3-4 особи і розміщуються за одним комп'ютером/ноутбуком, та заходять на сайт вебквесту)

II. Основна частина

Учитель. Шановні учасники вебквесту «З Україною в серці», запрошую вас у цікаву ігрову подорож, яка дасть можливість продемонструвати свої знання та більше дізнатися про Україну. На вас чекають сім завдань, під час виконання яких перевіримо наскільки ви кмітливі, уважні та швидкі.

Завдання вебквесту:

Пазл «Карта України» → Вікторина «Я знаю історію України» → Ребуси «Державні та народні символи моєї Батьківщини».

Гра «Подорожуємо Україною» → Гра «Що в Україні най – най...» → Гра «Страви національної кухні»

Гра «Відомі українці».

За кожне виконане завдання ви отримаєте певну кількість балів та QR-код з частиною вислову відомої людини про Україну, який вам треба буде скласти, коли пройдете всі випробування. Бажаю вам успіху!

Завдання вебквесту:

1. Пазл «Карта України».

<https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=2b141a85e876>

IrinaCern - Пазли - Склади карт: X

https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=2b141a85e876

Сервіси | www.google.com | Інтернет | Пошук в Інтернеті | (2769) Входящие | План, Розпорядже... | Сайт | SINOPTIK Погода... | Схематичне зобра... | Список для читання

0% | 0:21

IrinaCern | 9

Видео: 1. IrinaCern | 0:21 | 1:18

Нравится

Сыграно: 10 | Создан: 12 мар. 2021 г.

літ Десна.доxc

Показать все

We noticed you're using an ad blocker. We show only one banner on a page and we rely on the advertising, please turn off your ad blocker for this site, thank you.

11:56 11.06.2021

2. Вікторина «Я знаю історію України».

https://www.fyrex.com/play/viktorina-ya-znayu-istori_Vr6P8qjO3

Вікторина «Я знаю історію Укр»

https://www.fyrex.com/play/viktorina-ya-znayu-istori_Vr6P8qjO3

Що означає слово козак?

вільна людина   хоробрий воїн

вправний боєць   переможець

літ Десна.docx

12:00 11.06.2021

3. Ребуси «Державні та народні символи моєї Батьківщини».

<https://learningapps.org/watch?v=p45zcyu3321>

Вікторина «Я знаю історію Укр»

Державні та народні символи

https://learningapps.org/watch?v=p45zcyu3321

Один з кольорів українського прапора

Яке слово приховує український герб?

Лікарська рослина, куди, символ України.

У народі говорять: «Хата без нього – як родина без дітей».

Одне з колірів українського прапора.

Символ життя, долі та дівочтва.

Символ Соцп, (символ, всенародного відродження)

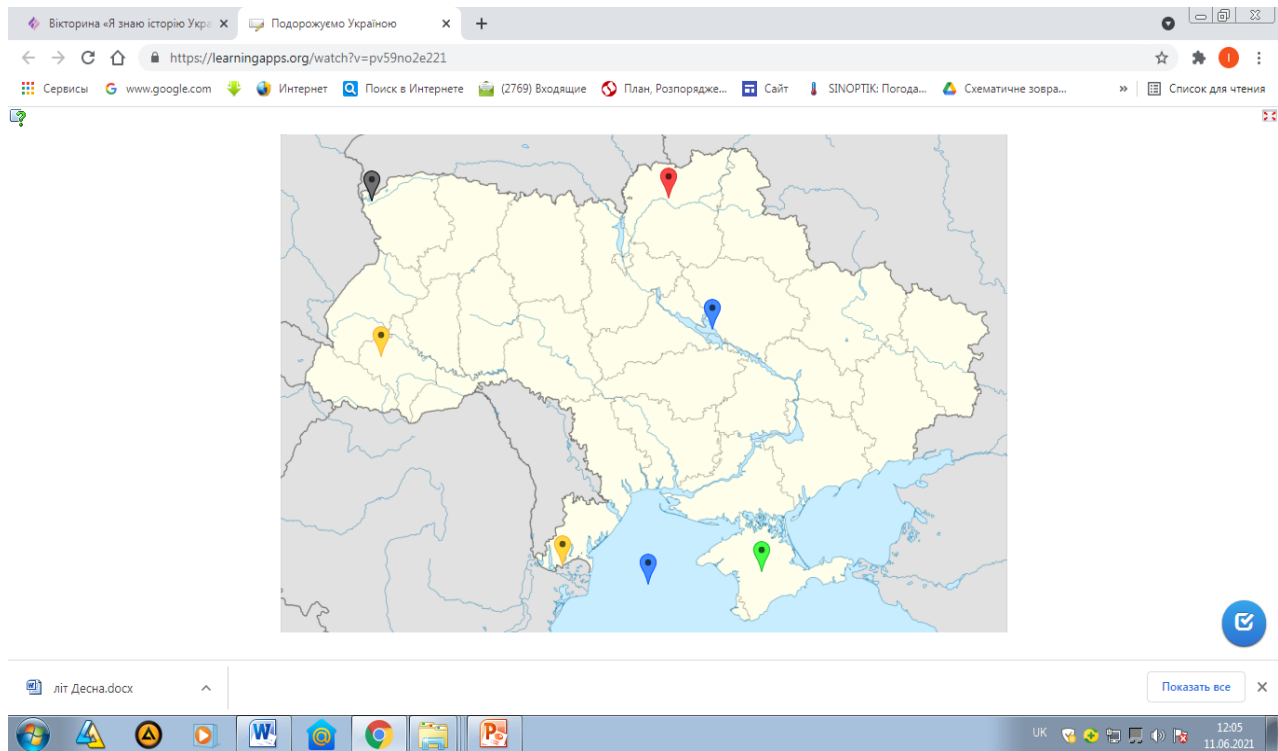
Символ ніжності, справжності і святості, душевної чистоти, скромності і приватності.

літ Десна.docx

12:01 11.06.2021

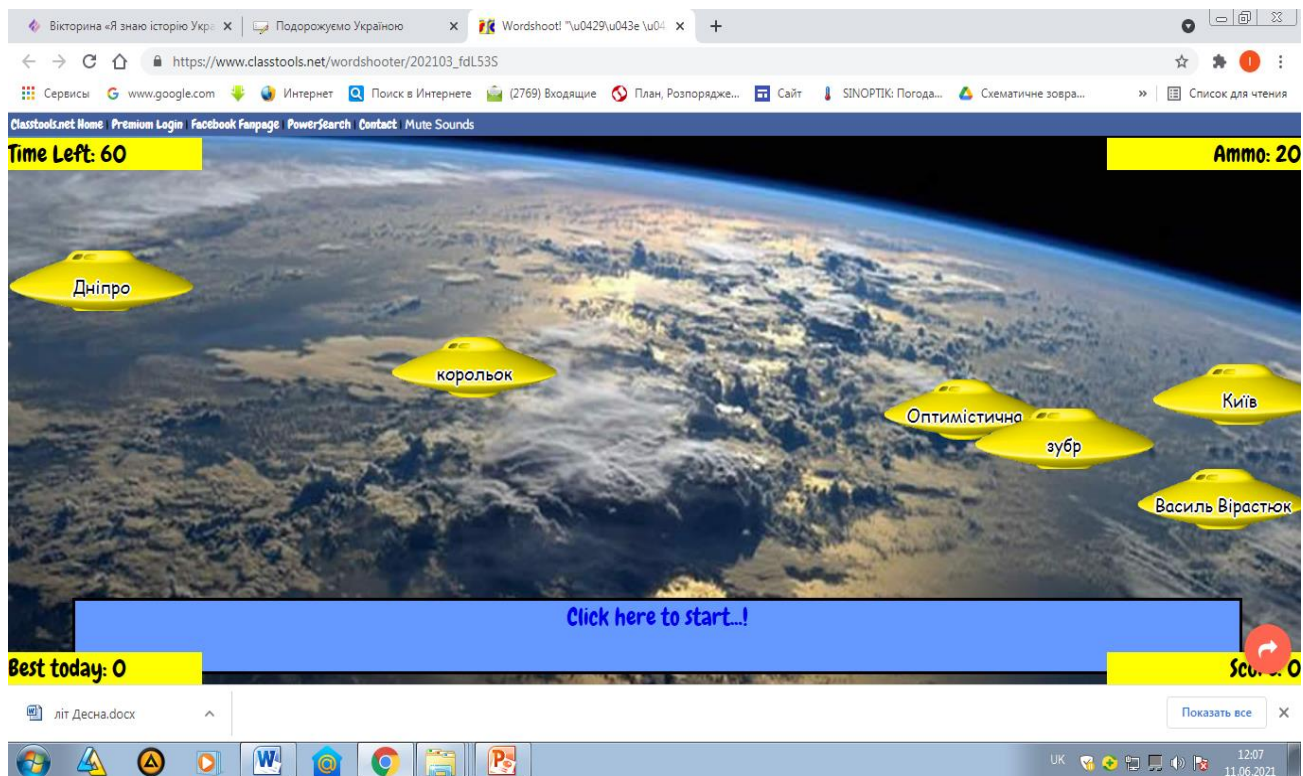
4. Гра «Подорожуємо Україною».

<https://learningapps.org/watch?v=pv59no2e221>

5. Гра «Що в Україні най-най...»

https://www.classools.net/wordshooter/202103_fdL53S

6. Гра «Страви національної кухні».

<https://learningapps.org/watch?v=pd45w7kmt21>

Д	Ф	Г	У	К	Д	У	Ф	Б	Ш	П	Ю	І	Ц
Ц	Ш	И	І	Б	У	Г	З	Е	С	А	Л	О	И
Щ	Ю	Ґ	О	Я	Ж	Ф	Л	Б	Ж	М	О	И	Х
Н	Х	Є	З	Ч	К	Щ	Г	Ф	Г	П	К	У	Б
І	А	Т	Е	Ж	И	Ї	Г	О	Л	У	Б	Ц	І
Ц	Б	В	К	С	Б	Ю	Н	Л	Ґ	Ш	О	У	В
Є	Є	В	О	Т	В	І	Ь	З	Є	К	Р	Р	Б
Й	Ї	Г	Ю	Г	А	Л	У	Ш	К	И	Щ	Ч	Щ
Х	Ж	Й	Б	Е	Р	Х	З	Т	Ч	Л	И	Ч	У
К	Н	Д	У	М	Е	У	В	І	Є	Ь	А	Й	А
Р	Р	І	Щ	Ж	Н	Н	А	Ь	Є	К	Г	И	Є
Д	Е	Р	У	Н	И	С	Р	Х	Ґ	Ю	Ю	Л	Ч
А	Ж	Є	М	Г	К	В	Ж	Ф	І	Ь	Р	С	С
Н	Е	Ч	Щ	Р	И	Ч	Р	А	А	Ь	Є	Д	П

- ПАМПУШКИ
- ГАЛУШКИ
- ГОЛУБЦІ
- БОРЩ
- САЛО
- ВАРЕНИКИ
- УЗВАР
- ДЕРУНИ

7. Гра «Відомі українці».

<https://learningapps.org/watch?v=ppwxwze2k21>

Андрій Шевченко   Леонід Каденюк   Джамала   Катерина Білокур   Тарас Шевченко   Микола Амосов

Відома художниця, про яку П.Пікассо сказав: «Якби у Франції була така жінка, ми б змуслили весь світ говорити про неї»		Переможець Ліги Чемпіонів, володар «Золотого м'яча», 6 разів визнавався кращим футболістом України	Видатний український поет, прозаїк, драматург, художник, політичний і громадський діяч.
		Перший космонавт незалежної України	Легенда світової науки, засновник і директор інституту серцево-судинної хірургії, визнаний другим великим українцем після Я. Мудрого.
Переможниця Євробачення 2016.			

(Учні послідовно виконують завдання, звітуючись перед учителем, та отримують QR-коди (додаток 2). Критерії оцінювання завдань – додаток 3. Наприкінці роботи кожна команда складає з отриманих фрагментів вислів відомої людини про Україну, пише його на аркуші паперу, зачитує та розміщує на дошці).

III. Заключна частина

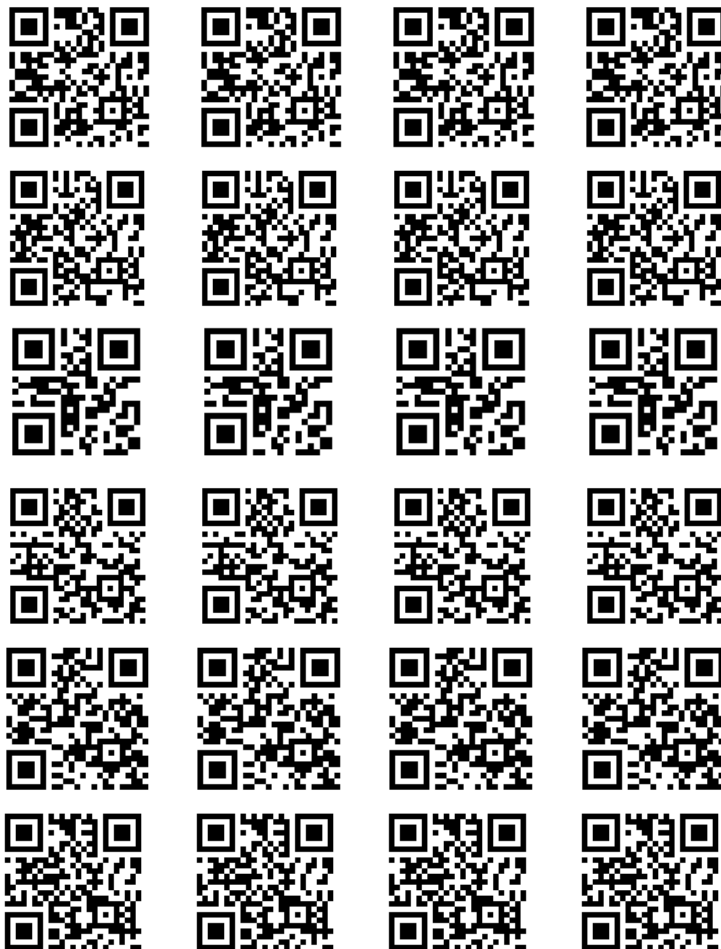
Учитель. Молодці! Ви гарно впоралися з роботою і показали, що ви дійсно чудові, прекрасні, найкращі, талановиті, найгарніші, найрозумніші і просто фантастичні! Але особливо хочеться відзначити команди, що показали себе лідерами в нашому змаганні. *(Оголошення переможців).*

Рефлексія:

- Що нового ви сьогодні дізналися про Україну?
- Що сподобалося/не сподобалося на уроці?
- Закінчіть речення «Я хочу, щоб моя Україна ...»

Вправа «Я бажаю собі і вам...».

Додаток 1.

QR-коди для об'єднання учнів в команди

Додаток 2.

Вислови відомих людей

1. Любіть Україну у сні й наяву, вишневу свою Україну, красу її вічно живу і нову і мову її солов'їну. (В. Сосюра.)

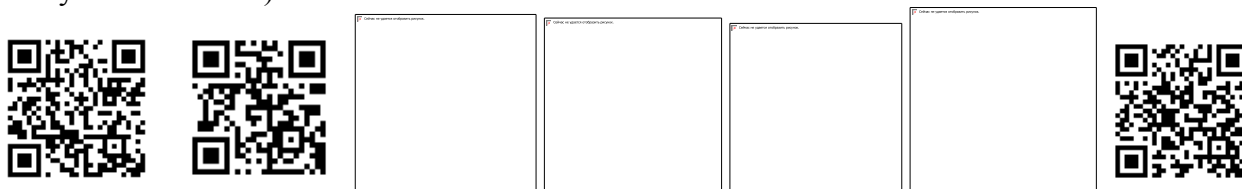
2. Без будь-кого з нас Батьківщина може обійтися, але будь-хто з нас без Батьківщини – ніщо.
(В. Сухомлинський.)

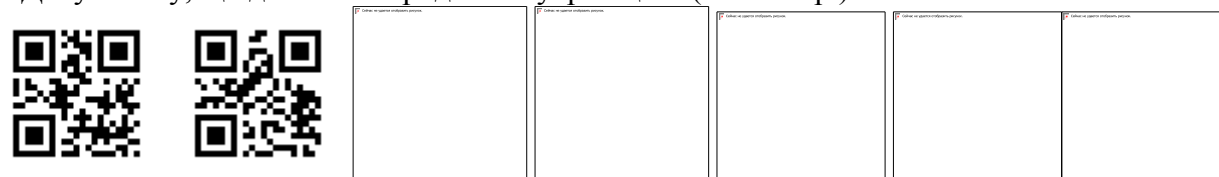
3. Свою Україну любить. Любить її... Во врем'я люте. В останню тяжкую минуту за неї
Господа молить. (Т.Шевченко.)

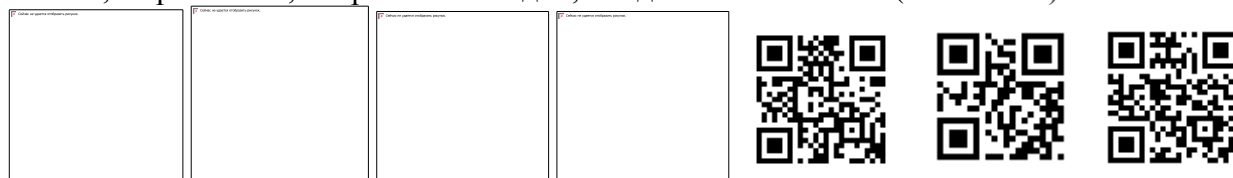
4. Той, хто по-справжньому любить свою Батьківщину, з усякого погляду справжня людина.
(В. Сухомлинський.)

5. Дякую Богу, що дав мені народитися українцем. (О.Гончар.)

6. Тобі, Україно моя, і перший мій подих, і подих останній тобі. (В. Еллан.)

Додаток №3

Критерії оцінювання

Завдання	Особливості оцінювання в балах
1. Пазл «Карта України»	Найшвидша команда отримує 6 балів, друга – 5 балів, третя – 4 бали, ...
2. Вікторина «Я знаю історію України»	Робота команди оцінюється автоматично у відсотках, які пропонується перевести в бали. До 10% - 1 бал 50 – 60% - 6 балів 10-20% - 2 бали 60-70% - 7 балів 20-30% - 3 бали 70-80% - 8 балів 30-40% - 4 бали 80-90% - 9 балів 40-50 % - 5 балів 90 – 100% - 10 балів

3. Ребуси «Державні та народні символи моєї Батьківщини»	1 правильна відповідь – 1 бал. Максимум – 9 балів
4. Гра «Подорожуємо Україною»	1 правильна відповідь – 1 бал. Максимум – 7 балів
5. Гра «Що в Україні най-най...»	Бали нараховуються автоматично. Пропонується перевести їх у 12-бальну систему. Команда, що має найбільший рахунок у грі – 12 балів, друге місце – 10 б., третє – 8 б., четверте – 6 б., п'яте – 4 б., шосте – 2 бали
6. Гра «Страви національної кухні»	Найшвидша команда отримує 6 балів, друга за швидкістю – 5 б., третя – 4 б., ...
7. Гра «Відомі українці»	Найшвидша команда отримує 6 балів, друга за швидкістю – 5 б., третя – 4 б., ...

Електронні ресурси:

1. Видатні українці XVIII - XX століття. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.museumsun.org/history/4/21>

2. Великі українці. Вікіпедія. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D1%96_%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%86%D1%96

3. Історія України. Вікіпедія. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8

4. Книга рекордів України. Офіційний сайт. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://record.org.ua/>

5. Книга рекордів України: Людина і суспільство. У світі науки і техніки. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0_%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B4%D1%96%D0%B2_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8:%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0_%D1%96_%D1%81%D1%83%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE.%D0%A3_%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%96_%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B8_%D1%96_%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B8

6. Українська кухня. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.kamis.ua/%D0%B5%D0%BD%D1%86%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D1%96%D1%8F-%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%86%D1%96%D0%B9/%D0%BA%D1%83%D1%85%D0%BD%D1%96-%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%83/%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D0%BA%D1%83%D1%85%D0%BD%D1%8F>

7. Онлайн-сервіси:

- LearningApps.org,
- ClassTools.net,
- Fyrebbox,
- Jigsaw Planet,
- rebus1.com

Світлана Зубрицька,

заступник директора з навчально-виховної роботи

Трисвятськослобідського закладу загальної середньої освіти I-III ст.
Київської сільської ради Чернігівського району Чернігівської області

МОЯ УКРАЇНА

(вебквест для учнів 10 – 11-х класів)

Форма проведення уроку

Вебквест

(тип: короткочасний-45 хв.)

<https://istzubricka.blogspot.com/>

- проблемне завдання;
- елементи ролівої гри;
- інформаційні ресурси Інтернету.

Мета вебквесту

- виховання почуття патріотизму та любові до своєї Батьківщини, формування активної громадянської позиції здобувачів освіти;
- поглиблення, систематизація та узагальнення знань шляхом пошуково-дослідницької діяльності з використанням інтернет-ресурсів;
- формування інформаційної компетентності через створення власного інформаційного ресурсу;
- розвиток умінь працювати в групі та нести особисту відповідальність за спільний результат.

Завдання вебквесту:

- дізнатись більше інформації про події, особистостей, що творять нашу історію;
- дослідити інформацію з теми в мережі Інтернет;
- презентувати результати роботи в Google-презентації.

Дата (1 вересня 2021 року) та місце проведення:

- приміщення класу;
- або актову залу;
- або платформа zoom (онлайн-урок).

Обладнання:

- оргтехніка з підключенням до мережі Інтернет;
- місця для роботи груп;
- актову залу.

Ключові елементи уроку:

Мотиваційний етап

- тема уроку;
- вступне слово вчителя (актуальність);
- головне питання вебквесту.

https://istzubricka.blogspot.com/p/blog-page_10.html

Вступ

Україна незалежна уже 30 років. Хоча в історичних масштабах цей часовий проміжок незначний, однак наш народ пройшов тернистий шлях, перш ніж здобути таку омріяну незалежність. Дорогою ціною дісталася державі незалежність, адже нашою народом довелося пройти через утиски і в'язниці, зради та догану героїчну боротьбу за свободу. Україна – це країна болю і крові, смутку і ангельської відваги, відчаю і незламної віри. Шлях України до своєї незалежності освяченою постаттю її патріотів, які віддали себе служінню державі, її майбутньому процвітання.

Запрошую Вас пройти вебквест з історії нашої державності.

https://istzubricka.blogspot.com/p/blog-page_11.html

Вебквест до 30-річчя незалежності України

Вступ Мета квесту Етапи квесту Бюджет Завдання, ролі Ресурси Критерії оцінювання Результати

Етапи квесту

1. Оберіть для себе одну із запропонованих ролей (за власним бажанням, враховуючи сумісність з учасниками).
2. Прочитайте завдання, які потрібно буде виконати.
3. Ознайомтеся зі списком інформаційних ресурсів.
4. Зверніть увагу на рекомендації про безпечну роботу в Інтернеті та роботу з комп'ютером на сторінці "Безпека".
5. Ознайомтеся з критеріями оцінювання вебквесту.
6. Розподіліть ролі в вашій групі (кожен учасник може виконувати частину завдання).

Шукати в цьому блозі

Вебквест "Моя Україна"

Про мене

Повідомте про порушення

Архів блогу

Організаційний етап

- мета й очікувані результати уроку;
- посилання на вебквест;
- об'єднання в групи учнів («Хронографи», «Біографи», «Аналітики»)
- сторінки вебквесту, завдання для груп.

https://istzubricka.blogspot.com/p/blog-page_96.html

Вебквест до 30-річчя незалежності України

Вступ Мета квесту Етапи квесту Бюджет Завдання, ролі Ресурси Критерії оцінювання Результати

Завдання, ролі

Команда "Хронографи"

Завдання "Календар подій":

- проаналізуйте інформацію щодо хронології подій, які відіграли значну роль у державотворенні сучасної України;
- створіть п'ять слайдів з 10 датами, які на Вашу думку є найважливішими в історії незалежної України;

Шукати в цьому блозі

Вебквест "Моя Україна"

Про мене

Повідомте про порушення

Архів блогу

https://istzubricka.blogspot.com/p/blog-page_96.html

Команда "Біографи"

Завдання "Портретна галерея":

- проаналізуйте інформацію щодо видатних особистостей, які прославили Україну;
- створіть п'ять слайдів про 10 відомих особистостей та коротко висвітліть їх внесок в історію України та світу;
- розмістіть результати вашої роботи на слайдах № 7-11.

Команда "Аналітики"

Завдання "Надбання нашої держави":

- проаналізуйте інформацію щодо досягнень нашої держави за часи незалежності;
- створіть п'ять слайдів про 10 досягнень, які на Вашу думку, є найважливішими;
- розмістіть результати вашої роботи на слайдах № 12-16.

Алгоритм дії команди:

1. Ознайомтеся уважно із завданням для вашої команди.
2. Розподіліть між собою ролі та індивідуальні завдання.
3. Викличте основні етапи роботи вашої команди над завданням.

Основний етап

- робота над слайдами у групах;
- розміщення результатів на загальній презентації.

https://istzubricka.blogspot.com/p/blog-page_81.html

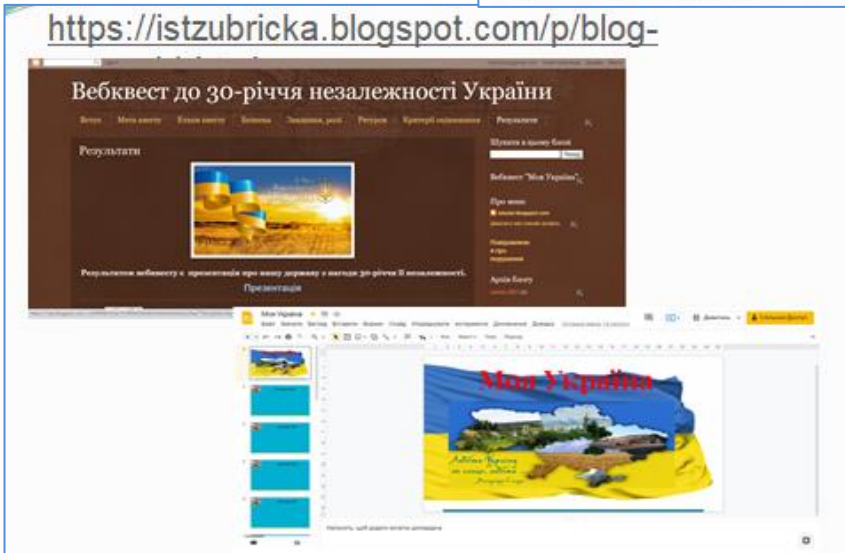
<https://uain.press/articles/hronologiya-nezalezhnosti-shho-bulo-z-ukrayinoyu-za-27-rokiv-919404>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2408555-ukrainske-oblicca-sucasnoi-civilizacii.html>

<https://istzubricka.blogspot.com/p/blog->

Заключний етап

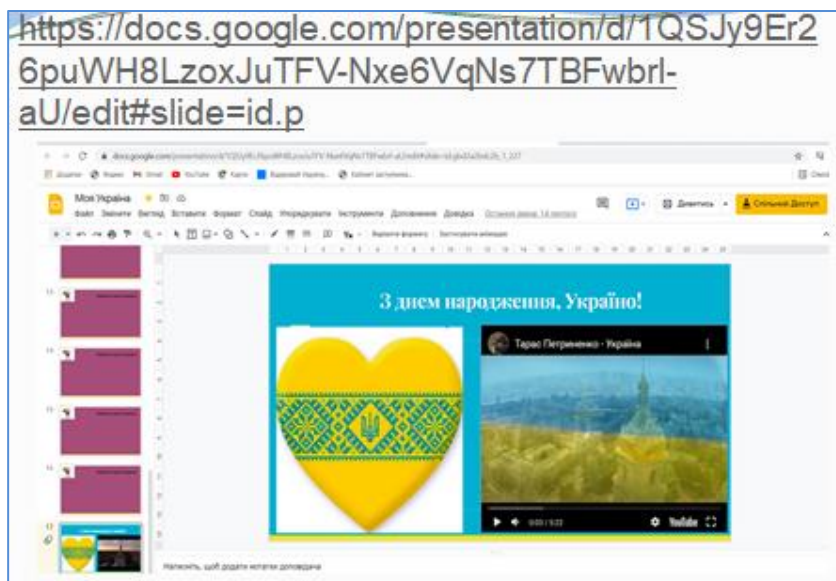
- рефлексія.

Підсумковий етап

- демонстрація презентації;
- відповідь на головне питання уроку;
- оцінювання.

Процес підготовки

- ознайомлення з технологією вебквесту;
- обрання сайту для створення вебквесту (blogspot);
- планування етапів вебквесту;
- перегляд і підбір електронних ресурсів;
- технічне оформлення вебквесту.

Підсумки

- інноваційність технології;
- викликає інтерес в учнів;
- не потребує особливого оснащення;
- охоплює значний обсяг інформації;
- формує історичну, соціальну та інформаційну компетентності.
- значні затрати часу на підготовку;
- необхідність навичок роботи з блогами;
- потреба в стабільному підключенні до мережі Інтернет.

Список використаних джерел

1. Дущенко О.С. Веб-квест як технологія урізноманітнення освітнього процесу // Комп'ютер у школі та сім'ї. 2018. № 7. С. 17-22. URL: <http://surl.li/wgmw>
2. Кононець Н. Технологія веб-квест у контексті ресурсно-орієнтованого навчання студентів / Н. Кононець // Витоки педагогічної майстерності. Серія : Педагогічні науки. 2012. Вип. 10. С. 138-143. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpm_2012_10_32.
3. Великі українці. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Великі_українці
4. Видатні українці XVIII-XX століття. URL: <https://www.museumsun.org/history/4/21>
5. Згадуємо найвизначніші та найдраматичніші перемоги українців на Олімпійських іграх. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=cbMjBjBgpto>
6. Підготовка до ЗНО з історії України. URL: <http://zno.academia.in.ua/mod/book/view.php?id=137>
7. Тарас Петриненко «Україна». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Yv9W-IM83bY&t=20s>
8. Топ-23 винаходи українців, які відомі у всьому світі. URL: http://tvoemisto.tv/news/top23_vynahody_ukraintsiv_yaki_vidomi_u_vsomu_sviti_65697.html
9. Українське обличчя сучасної цивілізації. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2408555-ukrainske-oblicca-sucasnoi-civilizacii.html>
10. Хронологія історії України. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Хронологія_історії_України_\(з_1990\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Хронологія_історії_України_(з_1990))
11. Хронологія Незалежності: що було з Україною за 27 років. URL: <https://uain.press/articles/hronologiya-nezalezhnosti-shho-bulo-z-ukrayinoyu-za-27-rokiv-919404>
12. 15 найбільших досягнень України за роки Незалежності. URL: <https://armyinform.com.ua/2020/08/15-najbilshyh-dosyagnen-ukrayiny-za-roky-nezalezhnosti/>
13. 26 досягнень України за 26-й рік незалежності. URL: <https://kanalukraina.tv/freedom2017>
14. 22 винаходи українців, які відомі світові. URL: <http://vse.rv.ua/article/22-vinahodi-ukrainciv-aki-vidomi-svitovi.html>

Лариса Іванько,

класний керівник 11 класу Марковецького закладу загальної середньої освіти I-III ст. Бобровицької міської ради Бобровицького району Чернігівської області

УКРАЇНА ПОЧИНАЄТЬСЯ З ТЕБЕ! (навчально-пізнавальний квест для учнів 10 – 11-х класів)

Дякую за можливість презентувати навчально-пізнавальний квест для 11-класників «Україна починається з тебе!» та поділитись досвідом його створення.

Мета – серйозна, завдання – не легкі, потрібна внутрішня мотивація дітей.

Учні чують слово «квест» і без нашої участі самі собі ставлять мету: якнайкраще виконати завдання, щоб успішніше за інших пройти квест. З'являється внутрішня мотивація.

Мета організатора трансформується для учасників і учасниць заходу в засіб. Квест надає шанс повноцінно реалізувати мету, треба для цього ретельно спланувати механіку гри, передбачити й урахувати ризики, підібрати потрібний матеріал.

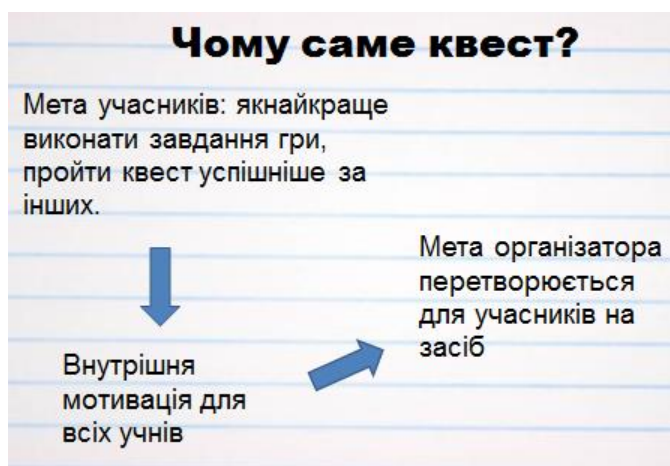
Визначаємо кількість команд, кількість квест-точок, кількість суддів/помічників, час проходження всіх етапів квесту.

Створюємо всі 6 завдань для того, щоб визначити час виконання кожного та критерії оцінювання (швидкість чи кількість правильних відповідей). Добираємо форми завдань, наповнюємо потрібним нам змістом. Визначаємо порядок виконання завдань та створюємо аркуші оцінювання для кожної команди, розробляємо робочі аркуші для помічників.

Класний керівник перебіг заходу записує у вигляді таблиці.

Якщо всі команди повинні прийти на останню квест-точку одночасно, то виникне потреба притримати групу. Треба мати додаткові завдання.

Кожний, хто був/була учасником/учасницею квесту чи помічником/помічницею, отримує сертифікат/подяку.

Як “пригальмувати” команду до потрібного часу?

- Помічник дає додаткове завдання (ребус, вікторина, метаграма...)

Ресурси: <https://vocaroo.com> (Ваш голос у QR-коді);

http://rebus1.com/ua/index.php?item=rebus_generator&enter=1 (генератор ребусів, завдання на логіку)

Емоційний вузлик напам'ять

Ресурс:
<https://dimaker.online/ua/teplates/>

Мета: формування соціальної та громадянської компетентностей здобувачів освіти.

Завдання: привернути увагу учасників квесту до важливих моментів розвитку України, учити розробляти проекти колективних дій та визначати мету комунікації залежно від обставин; формувати навички взаємодії в групі; розвивати логічне та асоціативне мислення, підвищувати пізнавальну активність; виховувати патріотизм, громадянську відповідальність.

Кількість учасників: 12 (4 групи); **помічників:** 11 (по 2 на 5 квест-точок та 1 з телефоном, про якого учні не знатимуть).

Місце проведення залежить від рівня карантинних обмежень та можливостей використання інтернету. Потрібні 6 обладнаних місць для дезінфекції рук, 1 кабінет з проектором для перегляду відео всіма учасниками.

Обладнання: 4 аркуші оцінювання для груп, 6 для помічників, відео «ТНМК: історія України за 5 хвилин», «Welcome to Ukraine»; аркуш «Хмара слів», телефони чи планшети для груп, сертифікати учасників та учасниць квесту, подяки помічникам, аркуші з контурами України, конверти з «розсипаними» цитатами про Україну, маркери чи ручки.

Перебіг заходу

Етап заходу	Дії	Обладнання	Місце проведення
Попередня підготовка	Інструктаж для помічників	Засоби для дезінфекції рук на 6 точках, робочі аркуші для помічників	Квест-точки
Вступне слово класного керівника	Оголошення теми заходу, перегляд відео	Відео «ТНМК: історія України за 5 хвилин»	Кабінет з проектором
Об'єднання в 4 групи по 3 учнів	Інструктаж щодо поведінки у зв'язку з карантинними обмеженнями; визначення, уточнення правил квесту; команди придумують собі назви	Аркуші оцінювання для груп	Шкільне подвір'я
Проходження квест-точок №1-5	Помічники дають завдання, слідкують за виконанням, записують результати до свого аркуша та до аркуша команди	Точка №1 – роздрукований аркуш «Хмара слів»; Точки №2, №3, №4 – доступ до інтернету; Точка №5 – конверти з цитатами, аркуші з обрисами України за кількістю команд, ручки чи фломастери	Шкільне подвір'я
Квест-точка №6	Створення проекту «Від мене залежить майбутнє», презентація проектів, підбиття підсумків	Відео «Welcome to Ukraine», ручки, чисті аркуші	Кабінет з проектором
Заключне слово класного керівника, вручення сертифікатів учасників та учасниць квесту, подяк помічникам	Помічники підписують сертифікати	Роздруковані сертифікати учасників та учасниць квесту (кількість дівчат + кількість хлопців), подяки помічникам	Кабінет, фото учасників заходу на подвір'ї
Рефлексія	Класний керівник проводить бліц-опитування про враження дітей від участі у квесті		

Вступне слово класного керівника

30 років тому відбулося відродження української державності. Шлях до цієї історичної події був довгим і важким. Згадати все не можливо, забракне часу. Перегляньмо історію України, як її бачить гурт «Танок на майдані Конго».

(Демонструється відео ТНМК – Історія України за 5 Хвилин – 5 хв 44 с)

«Що буде далі – залежить від тебе!». Що буде далі – залежить від того, яким є кожний із нас. Учімося бути активними, креативними та відповідальними!

Запрошую пройти квест, об'єднавшись у 4 групи. Не забуваймо про карантинні правила, оцінюймо ризики, тримаймо дистанцію, обробляймо руки, не торкаймо обличчя.

Кожна група отримає аркуш для записів, які робитимуть помічники на квест-точках. Бажаю навчитися разом досягати мети!

Квест-точка № 1**Хмара слів**

Мета: акцентувати увагу учасників квесту на важливих моментах розвитку держави за допомогою асоціативного ряду понять теми «Україна», підвищити пізнавальну активність учнів.

Помічники. Вітаємо вас, друзі! Завдання: уважно роздивіться хмару, яка зібрана зі слів та дат. Що, на вашу думку, вони означають? Кожне правильне пояснення – 1 бал.

1187 рік – у Київському літописі вперше згадується слово Україна у зв'язку зі смертю переяславського князя Володимира Глібовича на Посульському

рубежі. **Країна У** – Багато українських дослідників вважають, що слово «Україна» складається з двох частин: «країна» і «у», що означає «рідний». Тобто, назва фактично стає антонімом «чужини».

Київська Русь – відправним пунктом української слов'янської державності й культури вважається Київська Русь IX–XIII століть.

1648—1654 роки – визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького проти Речі Посполитої. Результатом війни стало утворення в Подніпров'ї козацької держави.

Запорізька Січ – укріплений осередок нереєстрового Війська Запорозького Низового другої половини XVI – кінця XVIII століття, що був розташований за порогами Дніпра. Збереглися відомості про сім Запорозьких Січей, які наслідували одна одну. У сучасності термін Запорозька Січ також іноді вживається для позначення усієї території та устрою Війська Запорозького.

1991 рік, проголошено/відроджено незалежність нашої держави.

2014 рік – розстріл Небесної сотні, початок російсько-української війни, анексія Криму.

Квест-точка № 2**Пазл «Ми діти твої, Україно!» (24 частини)**

Мета: виховання терпіння й уваги, розвиток уваги, просторового мислення, фантазії, пам'яті.

Помічники. Відскануйте QR-код, зайдіть на сайт, прочитайте текст, склавши 24 пазли. Час фіксується.

Квест-точка № 3**25-річчя української національної валюти – гривні**

Мета: привернути увагу учасників та учасниць квесту до національної грошової одиниці (гривні) як невід'ємного атрибуту державності, познайомити з поняттями аверс та реверс, розвивати увагу та логіку.

Помічники. А знаєте, скільки коштувала 1 гривня у вересні 1996 року? 100000 купонів! Цьогоріч національній валюті виповнюється чверть століття. Чи добре ми знаємо, який вигляд мають українські купюри? Зараз перевіримо!

Завдання: за допомогою QR-коду зайдіть на сайт, де треба об'єднати аверс та реверс кожної української купюри. Аверс – це бік купюри з портретом видатної людини, що відіграла важливу роль у становленні нашої держави, а реверс – зворотній бік, на якому зображено пам'ятку культури, архітектури чи інший елемент, пов'язаний із життям людини на портреті. Треба накладати картку реверса та аверса одна на одну. Якщо зроблено правильно, то купюра зникне. Враховуватися буде час виконання.

Квест-точка № 4**Телефонуємо туди, не знаємо куди...**

Помічники. Отримати завдання ви зможете за телефоном, треба тільки відгадати номер. Ми передаємо вам підказки. У разі потреби можете користуватися пошуком в інтернеті. враховується час, за який ви встановите номер невідомого абонента.

Формуємо завчасно завдання для номера, який буде в помічника, наприклад, 0955875172

✓ Код оператора 095, наступна цифра така ж, як остання цифра року, у якому Україна стала 37-м членом Ради Європи (1995)

✓ П'ятою цифрою є така ж, що й друга в році народження автора рядків «Борітеся – поборете! Вам Бог помагає». (1814 – рік народження Тараса Шевченка)

✓ Наступна цифра номеру та сама, яка є третьою в році народження Лариси Косач (1871 – рік народження Лесі Українки)

✓ Сьома цифра є останньою в році, коли в київському Палаці спорту відбувся фінал 50-го пісенного конкурсу «Євробачення» та пройшла інавгурація третього Президента України (2005)

✓ Остання цифра року, у якому святкується 30-річчя Незалежності України (2021)

✓ Остання цифра року, у якому для громадян України було запроваджено безвізовий режим при відвідуванні 32 країн ЄС (2017)

✓ Перша цифра року, у якому проводився фінальний матч чемпіонату Європи з футболу в столиці нашої держави (2012)

Телефонуйте й уважно слухайте!

Завдання: протягом 5 хвилин (не виходячи за територію школи) зробити 3 фото, пов'язані з історією України. Надіслати у вайбер на цей номер з короткими поясненнями. Максимальна кількість балів – 6.

Квест-точка № 5
«Розсипані» цитати

Мета: познайомити з висловленнями відомих людей про Україну, розвивати логічне мислення та навички скоординованої роботи в групі, виховувати повагу до рідної країни.

Помічники. Про Україну є багато прекрасних слів від відомих людей. Завдання: оберіть конверт. Усередині – «розсипана» цитата, яку треба зібрати та на карті України написати. Час для виконання – 5 хвилин.

- Ніхто нам не збудує держави, коли ми її самі не збудуємо, і ніхто з нас не зробить нації, коли ми самі нацією не схочемо бути. (В. Липинський)
- Самостійну державу може здобути собі український народ тільки власною боротьбою і трудом. (С. Бандера)
- Не дивіться на Україну, як на землю своїх батьків. Дивіться на неї, як на землю своїх дітей. І тоді прийдуть зміни... (С. Вакарчук)
- Україна – це супер. Україна – це ексклюзив. В умовах сучасного світу їй немає ціни. (Ліна Костенко)
- Любіть Україну у сні й наяву, вишневу свою Україну, красу її, вічно живу і нову, і мову її солов'їну. (В. Сосюра)
- Свою Україну любіть.
Любіть її... Во врем'я люте.
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть.

Квест-точка № 6
Проект «Від мене залежить майбутнє країни»

(Усі учасники повертаються до кабінету)

Класний керівник. Вітаю вас на останньому етапі квесту, юні громадяни рідної України! Запрошую переглянути відео «Welcome to Ukraine». (3 хв 36 с)

<https://www.youtube.com/watch?v=Pu8tL3ptXRM>

Красива наша країна. Але пам'ятаймо: що буде далі – залежить від нас!

Петро Яцик говорив про те, що світ любить красу, а поважає лише силу. Сильну державу складають сильні особистості. Тренуймо силу тіла, розуму, духу!

Останнє завдання: придумайте проект, який допоможе змінити на краще вашу вулицю, чи село, чи людей взагалі. Чи потребуватимете допомоги для реалізації проекту? З ким можете об'єднатися, до кого звернетесь, щоб вирішити робочі питання? Подумайте 5 хвилин і представте ідеї проекту. Можна писати, можна зробити аудіозапис або зняти відео.

Робота в групах

(Помічники підсумовують результати попередніх змагань)

Презентації проєктів

(Оголошуються підсумки квесту)

Класний керівник. Україна починається з тебе? Україна починається з мене! Україна починається з кожного. З наших знань і спільних зусиль. Наш загальний бал, наш успіх залежав від усіх груп, від кожного учасника, від роботи помічників.

(Вручаються сертифікати учасникам квесту та подяки помічникам. На шкільному подвір'ї проводиться фотосесія, діти діляться враженнями від заходу)

Додаток №1

Порядок проходження квест-точок № 1–5

Команда № 1	Команда № 2	Команда № 3	Команда № 4
Квест-точка №1	Квест-точка № 4	Квест-точка № 3	Квест-точка № 2
№3		№5	№1
№5	№1	№4	№3
№4	№2		№5
	№3	№2	№4
№2	№5	№1	

Додаток № 2

Зразок аркуша оцінювання для команд

Команда № 1	Помічники	Умови	Результат
Квест-точка № 1		Виконати завдання протягом 4 хвилин	
Квест-точка № 3		Мати гаджети, доступ до інтернету; обробити руки після етапу	
Квест-точка № 5		Виконати завдання протягом 5 хв.	
Квест-точка № 4		Мати телефон з можливістю зробити дзвінок, доступ до інтернету, вайбер. На виконання завдання 10 хв; обробити руки після етапу	
Квест-точка № 2		Мати доступ до інтернету; обробити руки та гаджети	
Квест-точка № 6		5 хв, ручки та ідеї	

Додаток № 3

Зразок робочого аркуша помічників Квест-точка № 5

1. Оголошення завдання.
2. Команда обирає конверт, дістає розрізану цитату – умикаємо секундомір.
3. Зібрану цитату перевіряємо за допомогою QR-коду.
4. Учасники пишуть цитату на карті України. Завершують – вимикається секундомір. Записати час до аркушів оцінювання групи та до свого аркуша.

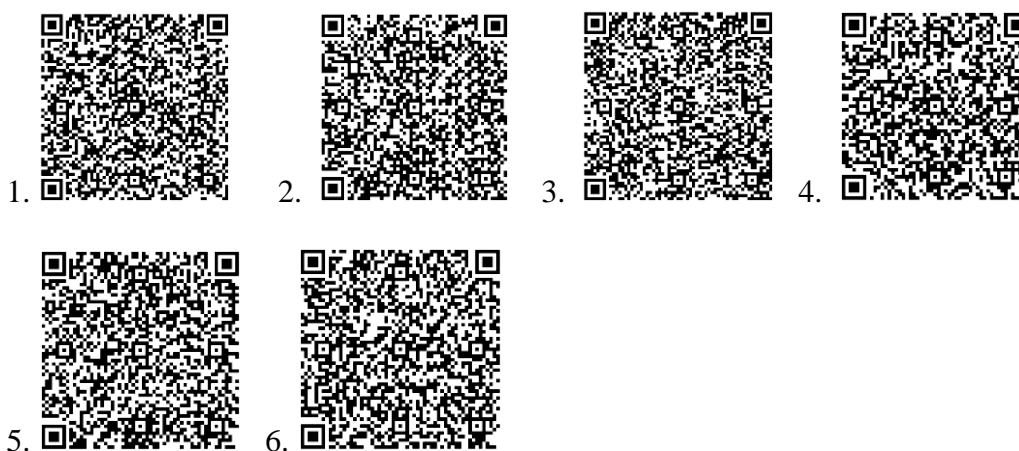
Команда	Час (обрали конверт – закінчили писати на карті)	Бали (найменший час – 4 б, найбільший – 1 б)
№ 3		
№ 1		
№ 4		
№ 2		

Додаток № 4

Матеріали для кодування номеру телефону

Цифри	Дати	Події
1, 3, 4, 8, 9	1814, 9.3	дата народження Т. Шевченка
1, 2, 3, 4, 8	22.04.1838	дата викупу Т. Шевченка з кріпацтва
2, 6, 8	28.06	День Конституції України
1, 2, 5, 7, 8	1871, 25.02	дата народження Лесі Українки
0, 1, 3, 9	19. 03. 1930	дата народження Ліни Костенко
0, 1, 4	14.10	свято Покрови, День захисника України
1, 7, 8, 9	1798	рік виходу перших частин «Енеїди»
0, 1, 2, 3	2013	рік початку Революції Гідності

QR-коди до конвертів із цитатами:

Електронні ресурси:

- Відео «Welcome to Ukraine». (3 хв 36 с)
URL: (<https://www.youtube.com/watch?v=Pu8tL3ptXRM>)
- Запорозька Січ. Вікіпедія.
URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%97%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%A1%D1%96%D1%87
- ТНМК – Історія України за 5 хвилин. Official Video.
URL: https://www.youtube.com/watch?v=BhuWhgS_HIA
- Україна (назва). Вікіпедія.
URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0_\(%D0%BD%D0%B0%D0%B7%D0%B2%D0%B0](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0_(%D0%BD%D0%B0%D0%B7%D0%B2%D0%B0)
- Цитати про Україну: найкращі крилаті вислови про Батьківщину.
URL: https://maximum.fm/citati-pro-ukrayinu-najkrashchi-krilati-vislovi-pro-batkiivshchinu_n166065

Номінація «Мініпроєкти»

Валентина Ситенька,

заступник директора з виховної роботи Корюківської гімназії Корюківської міської ради Чернігівської області

Наталія Зима,

учителька історії та правознавства Корюківської гімназії Корюківської міської ради Чернігівської області

ПАТРІОТИЧНИЙ ПРОЄКТ **«НАСТІЛЬНА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ГРА «УКРАЇНА І Я»**

Виконавці мініпроєкту: учні Корюківської гімназії Корюківської міської ради Чернігівської області.

Цільова аудиторія: діти віком 12+ та їх батьки.

Географічна територія: Корюківка.

Терміни реалізації мініпроєкту: 15.02.2021р. – 15.05.2021р.

Партнери: Корюківський молодіжний центр «КУБ», Корюківська публічна бібліотека.

Мета:

- розробка настільної інтелектуальної гри про культурні, історичні події/особистості/факти в м. Корюківка та Україні, шляхом залучення учнів гімназії до процесу розробки, оформлення, тестування та розповсюдження гри;
- сприяння формуванню інтелектуальної еліти, виховуючи всебічно розвинену особистість, патріота України через організацію змістовного дозвілля учнівської молоді закладу і міста, реалізацію ними духовно-творчого та інтелектуального потенціалу;
- розширення можливості для організації спільного дозвілля учнів та їх батьків без телефонів та інших гаджетів.

Завдання:

- створити ініціативну групу для розробки гри;
- провести навчання ініціативної групи щодо правил розробки інтелектуальних ігор;
- розробити механіку гри (кількість гравців/інвентар/блоки/питання/час гри/хід гри/спосіб взаємодії між гравцями/мотивація для гравців);
- визначити матеріал та розробити ескіз макету гри;
- створити перший прототип гри та здійснити його апробацію на ініціативній групі для подальшого коригування;
- провести тестування гри серед учнів гімназії та вчителів;
- розповсюдити гру серед класних керівників Корюківської гімназії, у бібліотеку міста, Корюківський молодіжний центр «КУБ».

Актуальність. Становлення і розвиток незалежної України, формування нових соціально-політичних відносин можливе лише за умови усвідомлення молодим поколінням особистої відповідальності за долю своєї країни. Саме тому патріотичне виховання учнівської молоді є важливою складовою процесу формування зрілої особистості – громадянина,

справжнього спадкоємця і продовжувача національних традицій з активною громадянською позицією.

Патріотичні почуття не з'являються самі по собі. Це результат довготривалого виховного впливу. А сучасних дітей дуже непросто чимось зацікавити, потрібно весь час знаходити щось нове, щось видозмінювати, трансформувати.

Діти люблять грати у всі часи. Гра створює атмосферу здорового змагання, змушує повному використувувати накопичені знання й застосовувати їх не тільки механічно, але й відповідно до умов гри. Важливим є ще те, що не під тиском обставин, а за бажанням самих учнів, під час гри відбувається багаторазове повторення матеріалу в різноманітних формах.

Це і сприяло появі ідеї щодо реалізації в освітньому закладі патріотичного мініпроєкту «Створення настільної інтелектуальної гри «Україна і Я». Слід зазначити, що дана інтелектуальна гра для тих, хто в першу чергу любить Україну, рідне місто, відчуває себе українцем і хоче перевірити та поповнити свої знання.

Шляхи реалізації проєкту

I Підготовчий

Своє найперше завдання ми вбачали у створенні ініціативної групи для роботи над проєктом. І стовідсотково були переконані в тому, що в групу мають входити ті, кому дійсно цікава наша ідея. Саме тому у фойє закладу було розміщено оголошення про набір бажаних працювати над створенням настільної інтелектуальної гри. Далі були проведені навчання для ініціативної групи щодо правил та особливостей розробки настільних інтелектуальних ігор, адже одного бажання працювати замало, потрібно мати ще і теоретичну підготовку. Після чого розпочався практичний етап.

II Практичний

Перш за все, потрібно було розробити механіку гри. Так ми визначились із кількістю гравців, необхідним для гри інвентарем, граничним часом, розробили сам хід гри, спосіб взаємодії між гравцями та їх мотивацію. А також продумали, що крім клітинок із номерами на ігровому полі будуть присутні особливі клітинки «+хід», «пастка», «бонус». На них інколи потраплятимуть фішки гравців (команд). Тоді правила гри будуть змінюватися так:

«+хід». Гравець (команда), чия фішка потрапляє на цю клітинку, отримує можливість здійснити два ходи підряд. Коли відповідь на перше питання була правильною, гравець (команда) закриває клітинку карткою свого кольору і знову кидає кубик, робить хід, обирає блок і питання. Неправильна відповідь на перше питання не позбавляє від другого ходу.

«Пастка». Гравець (команда), чия фішка потрапила на цю клітинку, пропускає хід. Але можна і врятуватися із цієї халепи, якщо в гравця (команди) є бонус. Тоді бонус віддається ведучому, а гравець отримує право здійснити ще раз хід.

«Бонус». При потраплянні фішки на клітинку «бонус», гравець (команда) відповідає на питання із категорії «бонус». Правильна відповідь дає можливість отримати картку «бонус», яка може врятувати при потраплянні на клітинку «пастка». Неправильна відповідь – передача ходу наступному гравцеві (команді).

Потім продумали ескіз ігрового поля. Наступний наш крок полягав уже в розробці тематичних блоків. Визначилися, що їх буде шість: «Україна в цифрах», «Україна спортивна», «Їх роль в історії держави», «Мандрівка Україною», «Фотопитання» і обов'язково блок, пов'язаний з нашим рідним містечком «Корюківка відроджена». Кожен блок складається з 8 питань, а також ще були додатково розроблені 12 бонусних питань.

Питання тематичних блоків включають:

- культурні та історичні події в Україні;
- відомі особистості нашої держави, їх роль в історії України;

- архітектурні та природні пам'ятки;
- культурні, історичні події/особистості/факти м. Корюківки.

Далі ініціативна група розробила та роздрукувала посібник «Правила гри. Відповіді на запитання», виготовила ігрове поле та картки із запитаннями, провели апробацію гри, внесли деякі корективи. Після чого розпочався процес тестування гри серед учителів та учнів гімназії.

III Рефлексія

Настільна інтелектуальна гра «Україна і Я» сприяє:

- популяризації культурно-історичної спадщини, видатних постатей, фактів та визначних подій в історії нашої держави та нашого міста;
- усвідомленню приналежності учнів до маленької батьківщини та української ідентифікації;
- розвитку інтелектуальних здібностей;
- формуванню вміння співпрацювати, досягати спільної мети, підтримувати одне одного, критично оцінювати свої невдачі та перемоги.

Крім того, у ході створення, а потім під час апробації і тестування спостерігалася значна зацікавленість інтелектуальною грою «Україна і Я» як самої ініціативної групи, так і учнів гімназії та вчителів.

Ми сподіваємось, що запропонований проєкт зможе об'єднати за ігровим полем не тільки учнів різних класів, а й цілі родини. Саме тому в перспективі плануємо представити гру на батьківський загал, знайти спонсорів для друку поля гри, надати примірники гри Корюківському молодіжному центру «КУБ» та Корюківській публічній бібліотеці.

Перелік заходів:

1. Створення ініціативної групи

Свою роботу ми розпочали з визначення кола зацікавлених осіб у розробці та реалізації нашого проєкту. З цієї метою у фойє закладу розмістили оголошення про набір до ініціативної групи, яка буде працювати над інтелектуальною грою. Таким чином ініціативна група була сформована з тих учнів, кому це дійсно цікаво.

ОГОЛОШЕННЯ!!!

Маємо **крутену** ідею !!!!

Хто хоче спробувати себе в якості розробника СУПЕРОВОЇ настільної гри, драйвово провести час,

ВАМ до НАС!

Місце зустрічі: аул. №8

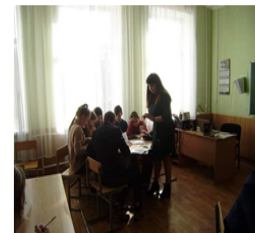

2. Навчання ініціативної групи

У ході роботи над проєктом було проведено кілька засідань-навчань для ініціативної групи, на яких учні мали можливість дізнатися про особливості створення настільних інтелектуальних ігор: механіку гри, спосіб взаємодії між гравцями, компоненти, етапи розробки гри.

3. Визначення тематичних блоків гри

Отримавши необхідні для роботи теоретичні знання, ініціативна група визначила тематичні блоки гри та розпочала підбір відповідного матеріалу

4. Створення ескізу макета гри

5. Розробка правил гри та виготовлення міні-посібника «Правила гри. Відповіді на запитання»

міні-посібника «Правила гри. Відповіді на запитання»

6. Наповнення питаннями тематичних блоків гри

7. Вибір матеріалу для виготовлення ігрового поля

8. Виготовлення ігрового поля, карток із завданнями та фішок

9. Створення реального прототипу гри та проведення апробації членами ініціативної групи, щоб переконатися, чи працює наша концепція. Внесення корективів

10. Тестування гри та створення фінального макету. Випробування провели серед учнів 3(7) - 5(9) класів та вчителів гімназії, виправили деякі неточності в правилах гри.

11. Тестування гри

11. Розповсюдження гри

У планах у нас співпраця з Корюківським МЦ «КУБ» та Корюківською публічною бібліотекою

Основні результати реалізації проєкту

Проєкт направлений на популяризацію культурно-історичної спадщини, видатних постатей, фактів та визначних подій в історії нашої держави та міста, організацію змістовного дозвілля учнівської молоді закладу і міста, реалізацію духовно-творчого та інтелектуального потенціалу.

Слід зазначити, що дана інтелектуальна гра для тих, хто в першу чергу любить Україну, рідне місто, відчуває себе українцем і хоче перевірити та поповнити свої знання.

У ході реалізації проєкту спостерігалася значна зацікавленість як самої ініціативної групи, так і учнів гімназії та вчителів під час проведення апробації вже готової інтелектуальної гри.

А ще ми широко сподіваємось, вона зможе об'єднати за ігровим полем не тільки учнів різних класів, а й цілі родини.

Наразі ініціативна група займається питанням розповсюдження. Інтелектуальною грою уже зацікавились учителі історії та мистецтва Корюківської гімназії, класні керівники.

Вплив проєкту на розвиток місцевої громади

Незаперечною є істина, що діти люблять ігри, бо розвиваються лише тоді, коли грають в ігри.

Настільна інтелектуальна гра «Україна і Я» сприяє усвідомленню приналежності себе до маленької батьківщини та української ідентифікації, розвитку інтелектуальних здібностей, формуванню вміння співпрацювати, досягати спільної мети, підтримувати одне одного, критично оцінювати свої невдачі та перемоги.

Перспективи розвитку мініпроєкту

У перспективі плануємо виготовити кілька примірників настільної інтелектуальної гри «Україна і Я» для читачів Корюківської публічної бібліотеки та відвідувачів Корюківського МЦ «КУБ».

Правила гри.

Мета гри: максимально зібрати карток-питань і закрити своїм кольором якомога більше клітинок на ігровому полі.

Склад учасників: три учасники або три команди до семи учасників кожна, ведучий.

Вік гравців: 12+

- ігрове поле;
- пластикові фішки для пересування команд ігровим полем (3 штуки);
- гральний кубик;
- картки-питання (6 наборів по 10 питань);
- кольорові картки (3 набори по 30 штук);
- брошура з правилами гри та відповідями на запитання.

Підготовка до гри:

перед грою необхідно розкласти ігрове поле, викласти картки із завданнями на визначені для них місця, обрати для кожного гравця(команди) фішку відповідно до її кольору картки, поставити її на місце початку гри, визначити ведучого.

Хід гри

Ведучий жеребкуванням визначає черговість початку руху гравців (команд) від клітинки «Старт» і далі за годинниковою стрілкою. У визначеному порядку команди по чергово підкидають кубик і пересувають власні фішки ігровим полем на ту кількість клітинок, яка випадає на кубіку. Фішки одразу двох, а то і трьох гравців (команд) можуть опинитися на одній клітинці.

Після здійснення ходу фішкою гравець (команда) обирає блок питань і навмання витягує з нього картку-питання і відповідає. Ведучий гри звіряє відповіді з ключем у брошурі й оголошує, чи відповідь правильна. Якщо гравець (команда) не помилився, то закриває своєю кольоровою картою клітинку з тим номером, що вказаний на картці-питанні. Сама ж картка переходить у колекцію гравця (команди). Якщо надано неправильну відповідь, то хід переходить до наступного гравця (команди), при чому кольорова картка не виставляється на клітинку. Ведучий озвучує правильну відповідь і забирає картку-питання з гри.

Гра триває доки не завершаться питання в блоках. Перемагає той гравець (команда), у кого буде закрито найбільше клітинок і зібрано більше карток-питань.

Може статися, що фішка опиниться на клітинці, що вже закрита кольоровою картою іншого гравця (команди), тоді право витягувати питання та давати відповідь переходить до гравця (команди), чиєю картою закрита ця клітинка. Якщо фішка попаде на клітинку, закриту кольоровою картою власною, тоді хід гри не міняється.

Крім клітинок із номерами, на ігровому полі присутні також особливі клітинки «+хід», «пастка», «бонус». На них інколи потраплятимуть фішки гравців (команд).

Завершення гри

Гра завершується, коли закінчуються запитання у всіх блоках. Перемогу отримує гравець (команда), яка має у своєму арсеналі більше карток-питань і відповідно більше закрила клітинок на ігровому полі.

Відповіді на запитання

I блок

УКРАЇНА В ЦИФРАХ

1. У якому році була прийнята Конституція України? (1996 р.)
6. У якому році було проголошено незалежність України? (1991 р.)
11. Станція метро Арсенальна в Києві вважається найглибшою у світі. З 1986 року вона навіть має статус «Пам'ятка архітектури місцевого значення». На якій глибині розташовується станція метро Арсенальна? (105,5 м)

16. Яке місце за кількістю населення посідає Україна в Європі? (5)
 26. Серед столиць світу в Києві найширша головна вулиця — Хрещатик. Яка її максимальна ширина? (100 м)
 32. На скільки адміністративно-територіальних одиниць поділена Україна? (24)
 37. У якому році було засноване м. Корюківка? (1657 р.)
 40. Скільки було президентів за час незалежності України? (6)

II блок КОРЮКІВКА ВІДРОДЖЕНА

3. У якому столітті була перша літописна згадка про м. Корюківку? (XVII ст.)

8. У якому році Корюківка отримала статус міста? (1958 р.)

13. На гербі міста є три булави. Що вони символізують?

(Корюківка була під владою трьох гетьманів: Івана Самойловича, Івана Мазепи, Павла Полуботка)

18. Скільки років місто було під владою окупаційного режиму нацистської Німеччини в роки Другої світової війни? (2 роки)

23. Видатний кобзар-віртуоз і неперевершений музичний майстер, Почесний громадянин м. Корюківка. (О. Корнієвський)

30. Український підприємець єврейського походження, цукровий магнат, меценат і філантроп. У 1887 році збудував цукровий завод у с. Корюківці, що увійшов у Всеросійський цукровий синдикат. (Лазар Бродський)

35. У 1882 році в місті була збудована дерев'яна церква, а вже у 1904 на місці дерев'яного храму побудували новий цегляний. Як називається церква у м. Корюківка? (Свято-Вознесенська церква)

43. Яку назву носить центральна площа міста? (Небесної сотні)

III блок ФОТОПИТАННЯ

5. Який національний історико-культурний заповідник Чернігівщини зображено на картинці? (Заповідник «Качанівка»)

10. На фото зображена одна із найвідоміших українок сучасності, яку вважають генієм слова, залізною жінкою та живою легендою, її біографія є прикладом для мільйонів українців та невичерпним джерелом мудрості, а її вислови надихають на зміни і змушують замислитися над вічними темами. Хто вона? (Ліна Костенко)

15. Візитна кулінарна картка України, яку хочуть внести у світову спадщину ЮНЕСКО? (Український борщ)

20. Замінила українські карбованці і стала національною валютою України. У якому році це відбулось? (1996 р.)

24. Скільки мешканців Корюківки було знищено в роки трагедії?
(6700 осіб)

28. Хто з діячів зображений на купюрі номіналом «10 гривень»?
(Іван Мазепа)

38. На честь кого названий зображений міст?
(Борис Патон)

46. У якому місті України знаходиться пам'ятник галушці? (Полтава)

IV блок

УКРАЇНА СПОРТИВНА

4. Видатний радянський і український легкоатлет. Чемпіон Європи та світу, 35-разовий світовий рекордсмен зі стрибків з жердиною, олімпійський чемпіон, заслужений майстер спорту, доктор наук з фізичного виховання і спорту, Герой України. З 2015 р. — перший віцепрезидент IAAF. (Сергій Бубка)

12. Українська фігуристка. Перша олімпійська чемпіонка незалежної України. Дворазова срібна призерка чемпіонатів Європи, чемпіонка світу. Почесна громадянка Дніпра. (Оксана Баюл)

21. Український футболіст, виступав за київське «Динамо», «Мілан» та лондонський «Челсі». Заслужений майстер спорту України з 2003 року. Нагороджений найвищою державною відзнакою — «Герой України». У 2003 році став першим українцем, який виграв Лігу чемпіонів. (Андрій Шевченко)

27. Шестиразовий чемпіон світу з кикбоксингу. Чемпіон світу з боксу у важкій ваговій категорії за версіями WBO. Єдиний боксер, якому вручили пояс «Вічного» чемпіона світу у важкій вазі за версією WBC. Кандидат наук з фізичного виховання і спорту. (Віталій Кличко)

34. Українська біатлоністка, член збірної України з біатлону, заслужений майстер спорту України, призерка чемпіонатів світу, Європи та Кубків світу з біатлону. Учасниця Олімпійських ігор в Нагано, Солт-Лейк-Сіті та Турині. Працювала заступником Міністра молоді та спорту України. Наразі перший заступник голови Чернігівської обласної ради. (Ніна Лемеш)

39. Українська легкоатлетка, що спеціалізується на стрибках у висоту, чемпіонка Європи з легкої атлетики в приміщенні, чемпіонка Європи серед юніорів, чемпіонка світу та Європи серед юнаків, рекордсменка світу серед юніорів. Європейська легкоатлетична асоціація визнала найкращою легкоатлеткою Європи в січні 2021 року. (Ярослава Магучіх)

45. Українська плавчиня, чотириразова олімпійська чемпіонка на дистанціях 200 та 400 метрів, срібна призерка — 800 метрів. Принесла Україні найбільшу кількість золотих олімпійських медалей. (Яна Клочкова)

48. Український футболіст, який в особистій колекції має більше 100 зіграних матчів у нашій збірній, під час «Євро – 2012» саме він забив два таких важливих голи для України. Йому доводилось грати в «Челсі» та «Мілані», тренер збірної України з футболу. (Андрій Шевченко)

V блок

ІХ РОЛЬ В ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ

2. Український актор театру і кіно, лауреат Шевченківської премії (1993) Народний артист УРСР (1980), Народний артист СРСР (1991), Герой України (2011). На честь нього названі вулиці у містах Вінниця, Буча, Бориспіль, Жовті Води, Запоріжжя, Синельникове, Таврійськ, Покровськ, Слов'янськ. Названий також Астероїд, поштова марка, пам'ятна монета номіналом 2 грн. **(Богдан Ступка)**

9. Українська співачка, піаністка, диригентка, танцюристка, продюсерка, громадська діячка. Народна артистка України. Почесна громадянка Львова. Народний депутат України 5-го скликання. Переможниця Євробачення 2004 року з композицією «Дикі танці». **(Руслана)**

14. Українська акторка і телеведуча. Заслужена артистка України (1997), Народна артистка України (2009). Лауреатка Національної премії України імені Тараса Шевченка (1996). Виконавиця однієї з головних ролей у серіалі «Роксолана», який став візитівкою актриси **(Ольга Сумська)**

22. Українська народна художниця в жанрі «наївного мистецтва»; лауреатка Національної премії України ім. Т.Г. Шевченка. Заслужена діячка мистецтв УРСР, народна художниця України. У 1937 році на міжнародній виставці у Парижі вона отримала золоту медаль. 2009 рік — за рішенням ЮНЕСКО — визнано роком цієї художниці. **(Марія Примаченко)**

29. Українська співачка кримськотатарського походження, народна артистка України, переможниця 8-го міжнародного конкурсу «Нова хвиля» та 61-го пісенного конкурсу «Євробачення». Виконує пісні в стилях джаз, соул, фанк, фолк, поп та електро, а також бере участь в оперних постановках і шоу. **(Джамала)**

33. Український співак, танцюрист, автор пісень, саундпродюсер, композитор, учасник шоу «Х-Фактор», «Танцюють всі!» та «Зірковий ринг», суддя танцювального шоу «Танці з зірками» та тренер вокальних шоу «Голос. Діти» та «Голос країни» на телеканалі «1+1» **(Дмитро Монатік)**

42. Українська співачка, голосом якої співає і плаче Україна, народна артистка України з 1985, лауреатка Державної премії УРСР імені Шевченка (1988), Член Спілки кінематографістів України (1989). За вагомі трудові здобутки та високий професіоналізм нагороджена Орденом княгині Ольги II ступеня (2020), Герой України.

У репертуарі співачки багато народних пісень, серед них обрядові, ліричні, гумористичні, пісні-балади, українські пісні XVII—XVIII століть. **(Ніна Матвієнко)**

47. У січні 1918 року біля залізничної станції Крути, за 130 кілометрів на північний схід від Києва, 18 км на схід від Ніжина відбулася одна із найкривавіших подій історії періоду Української революції. Ця подія довго замовчувалася радянською владою. За правління якого Президента України почали відкрито говорити про ці події? **(Віктор Ющенко)**

VI блок

МАНДРІВКА УКРАЇНОЮ

7. Найбільший та найпотужніший у світі літак було збудовано в Україні. Літак внесено до Книги рекордів Гінесса за його 240 рекордів! Як він називається? **(АН-225, відомий як «Мрія»)**

17. В Україні є місто, у оточенні мальовничих Карпат де знаходиться географічний центр Європи. Назвіть це місто. **(Рахів)**

19. Найвища гора України в Полоніно-Чорногорському масиві, у межах Закарпатської області; її висота 2061 м над рівнем моря. Назвіть її. **(Говерла)**

25. Найбільшим островом, що належить Україні, є Джарилгач — острів у Каркінітській затоці Чорного моря. Він складений із піщаних порід; входить до складу Херсонської області. Яка його довжина? **(близько 40 км)**

31. Найвіддаленішою географічною точкою території України є острів, який знаходиться у північно-західній частині Чорного моря, за 37 км від Кілійського гирла Дунаю. Його площа — 1,5 кв. км; належить до Одеської області. Як він називається? **(острів Зміїний, або Фідонісі)**

36. Перші законодавчі акти про охорону природних багатств на території України були видані за часів Київської держави. Так, «Руська правда» — збірник норм права встановила відповідальність за незаконний відстріл бобрів, деяких рідкісних видів птахів. Хто був автором цього акту. **(Ярослав Мудрий)**

41. Найдовша вулиця в м. Чернігів має протяжність 7,2 км. Яка це вулиця? **(Проспект Миру)**

44. Піщаний масив, один із найбільших у сухостеповій частині Європи, розташований у лівобережній частині пониззя Дніпра, простягається на 158 км від берегів Чорного моря на заході до м. Каховка на сході. Що це за масив? **(Олешківські піскі)**

БОНУС

1. Українська Венеція. **(с. Вілково)**

2. Озера в Ріпкинському районі Чернігівської області. Розташовані за 500–1000 м на схід від залізничної станції Грибова Рудня поблизу села Олешня. Складаються з 4 озер. Одне з яких має форму серця. **(Голубі озера іноді Блакитні озера)**

3. Український кулінарний експерт, шеф-кухар, бізнесмен, телеведучий. Засновник соціального проекту зі зміни культури харчування «Cult Food», співзасновник ресторану «Сто років тому вперед», автор популярного в Україні кулінарного сайту. Який мріє змінити харчування в шкільних їдальнях. **(Євген Клопотенко)**

4. Єдиний президент в історії України, який керував державою два строки. Двічі перемагав на виборах у другому турі. **(Леонід Кучма)**

5. Український силач, найсильніша людина світу 2020 та 2021, володар чотирьох титулів Найсильніша людина України. **(Олексій Новіков)**

6. Українська спортсменка. Заслужена майстриня спорту України. Суддя міжнародної категорії. Володарка Кубка Європи; має 45 золотих, 21 срібних та 14 бронзових медалей. Абсолютна чемпіонка світу зі спортивної гімнастики, чемпіонка Європи, Олімпійська чемпіонка ігор в Атланті. **(Лілія Подкопаєва)**

7. У якому році ПАТ «Слов'янські шпалери – КФТП» випустили свою першу продукцію? **(1949 р.)**

8. У якому році розпочала свою роботу Корюківська лікарня? **(1904 р.)**

9. Скільки пам'ятників по всьому світу встановлено Тарасу Шевченку? **(1200)**

10. Найдовший музичний інструмент у світі – це українська трембіта. Скількох метрів може досягати її довжина? **(до 4 м)**

11. Візитною карточкою якого населеного пункту Чернігівщини є зображений об'єкт? **(с. Бреч Корюківського району Чернігівської області)**

12. У якому році вірус COVID -19 потрапив в Україну? **(2020 р.)**

Алла Самсоненко,

заступник директора з виховної роботи Коломійцівської
ЗОШ I-III ст. Макіївської сільської ради

ВІД ПРИКРАСИ ДО ВАЛЮТИ. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРИВНІ

Народ України незабаром святкуватиме 30-ту річницю, відколи здійснилася споконвічна мрія наших предків – бути господарями на своїй чарівній українській землі. Це історія цілих поколінь, що творили націю і боролися за державність, думаючи про день завтрашній, про майбутнє, про відповідальність перед нащадками.

Минуле має вселяти мудрість. Майбуття має враховувати відповідальність за прийняті рішення. Учні Коломійцівської ЗОШ I-III ст. не залишилися осторонь і долучилися до реалізації обласного освітнього проєкту «Моя Україна – єдина та вільна». Тему свого мініпроєкту пов'язали з дослідженням історії української валюти.

Визначаючись із темою, перш за все, звертали увагу, чи буде вона актуальною, чи забезпечить зацікавленість, чи стане стимулом для активної взаємодії всього шкільного колективу. Бо в наш час відірвати дітей від гаджетів та заінтригувати якоюсь діяльністю дуже важко. Але, на диво, ця тема їх зацікавила.

Порадившись, вирішили зробити творчий екскурс в історію і дослідити розвиток української гривні, тому обрали тему дослідження «Від прикраси до валюти. Історія української гривні».

Визначилися з типом проєкту, формою проведення, виконавцями і цільовою аудиторією. Оскільки в нас школа малокомплектна і ми не можемо похвалитися великою кількістю учнів, як в інших, то виконавцями цього проєкту стали учні 7-11 класів (тобто майже пів школи). Бо хіба ж не цікаво справжнім патріотам своєї держави дізнатися: коли, де і ким були запроваджені перші українські гроші; історію українських грошей від найдавніших часів, походження назви сучасної української грошової одиниці – «гривні», походження символів, зображених на українських купюрах, з'ясувати практичне значення гривні для нашого народу в минулому і сучасному житті тощо.

Поставивши перед учнями проблему, хотілось заінтригувати їх, показати власну зацікавленість у цій роботі. Бо тільки емоційно забарвлена атмосфера стимулює учнів до активної взаємодії в процесі розробки проєкту, визначенні мети, завдань і очікуваних результатів. Після такого «занурення» в проєкт почалась активна спільна діяльність.

Для цього, за бажанням учасників, утворилися робочі групи, які обирали напрями діяльності, що узгоджувалися б із загальною темою та ідеєю. Внаслідок цього утворилися 4 дослідницькі групи, які склали індивідуальний план і розподілили обов'язки щодо пошуку та обробки інформації, визначилися із формою представлення результатів. Далі пішла робота з реалізації очікуваних цілей проєкту.

Група «Історики», учні 10 класу, утілювали теоретичну частину. Вони досліджували, як на території України з'явилися гроші, якими вони були в давнину. Шукали характеристику грошовим одиницям, що були в Україні під час Київської Русі, УНР, у радянські часи та в сьогоденні. Результат роботи висвітлили в презентації «Українська гривня: історія та сьогодення», яка з'ясовує практичне значення гривні для українського народу в минулому і на сучасному етапі.

Наступним кроком стало засідання круглого столу «Гроші в нашому житті. Історія гривні». Мета якого: ознайомити дітей з історією виникнення гривні, дослідити зображення на купюрах, учити працювати з різними джерелами інформації, розвивати вміння узагальнювати,

вибирати головне, робити висновки. Спочатку був проведений тест на знання історії українських грошей, далі ми створили «Банк знань», у який вклали під умовні відсотки свої очікування. На основі роботи окремих міні груп склалися і презентувалися доповіді. Учні обговорювали, як змінювався зовнішній вигляд українських купюр та їх номінал і досить серйозно сперечалися про вартість грошей та їх ліквідність. Особливо, коли дійшла черга до вправи «Розподіл витрат», і кожна підгрупа намагалася грамотно розпланувати бюджет звичайної пересічної родини, який не вирізняється надто високим прибутком. Підійшовши до моменту закінчення заняття, діти отримали нові знання про гривню, дізналися, що таке аверс, реверс, орел, решка, бюджет тощо. Тобто вкладені в «Банк знань» очікування вирости в нові знання, як відсотки.

Група «Інформатори» – учні 11 класу. Збирали всю цікаву інформацію про нашу валюту, і наслідком їх праці стало створення інформаційного стенду «Цікаві факти становлення української гривні». Результати роботи інформаторів стали при нагоді в організації та проведенні гри – квесту «Національна валюта» для учнів 9 і 11 класів. Тобто проведене учнями попереднє дослідження завершується застосуванням здобутих знань у практичній роботі.

Усі були поділені на 5 мінікоманд, які мандрували між 5 станціями («Історія гривні», «Функції грошей», «Продовж прислів'я», «Відомі постаті на банкнотах України», «Наші гривні: карта пам'яток завжди під рукою») і виконували поставлені кураторами завдання. Інтерактивні вправи, виконання яких передбачає участь у квесті, стимулювали інтерес учнів, забезпечували активне долучення всіх учасників, згуртовуючи здобувачів освіти в колектив. Дітям сподобалось. Адже саме такі заходи і сприяють зростанню в учнів почуття патріотизму, командного духу і поваги до фактів історичного минулого.

Дещо відрізнялась робота «Дослідників». Тут включився в роботу сімейний тандем родини Івасенків, у якій є учень 7 і учениця 11 класів. З допомогою батьків вони створили дуже цікаві відеоролики про дизайн, розробку та виготовлення української гривні.

Роман підготував інформацію, як створюється дизайн нашої валюти, про походження символів, зображених на українських грошах, їх значення, про формування центральної фігури купюри – достойника (когось з історичних постатей), як достойника затверджують у ВР. А вже потім дуже цікаво розповів про дизайн п'ятисотки: як на цій купюрі з'явився Г.Сковорода, про його філософський фонтан, який роздає воду порівну на всіх, але посуд навколо має різний об'єм, тому і взяти води кожен може лише стільки, скільки може вмістити; про Києво-Могилянську академію на реверсі, яку, свого часу, Сковорода так і не закінчив тощо.

А Катерина досить детально розповіла про те, як і де виготовляють гривню, а також дізналася, де разом можна потримати в руках не один мільйон гривень, побувавши на паперово-банкнотній фабриці та монетному дворі.

Саме під час представлення результатів робіт окремих видів діяльності в учнів і виникає відчуття завершеності етапу проекту.

Група «Мистецтвознавці» – це учні 7 класу. Вони досліджували еволюцію дизайну окремих купюр української валюти. І, як могли, створювали свої перші пошуково-дослідницькі роботи. Кожен обрав собі купюру до смаку і відстежував зміну обличчя грошової одиниці з роками. Звичайно, роботи їх були не зовсім ідеальні, але діти старалися і намагалися виконати свої завдання якнайкраще.

А ще їм сподобався один із етапів проекту «10 причин пишатися українською гривнею», де семикласники не тільки ділилися цікавими фактами про українську валюту, а ще й навчилися разом створювати інформаційний буклет. Тобто етап завершився виготовленням освітнього продукту.

Звісно, усю інформацію в буклет вмістити неможливо, але основні факти про походження назви гривні, її графічний знак, зовнішній вигляд, про те, скільки років живе купюра, вони подали. Не пропустили й інформацію, що російський рубль – це просто обрубок нашої гривні і що він утворився тоді, коли гривня вже давно була в обігу Київської Русі. А вже з другої половини XIII ст., під час монголо-татарської навали, срібну гривню почали ділити

навпіл, і саме так з'явилася назва «рублі» (від слова рубати). Безумовно, не могли не згадати про те, що наша українська гривня в 2008 році була визнана однією з найкрасивіших валют світу.

Під час публічних представлень етапів проєкту його учасники розповідають, що нового дізналися та чому навчилися, демонструють результат своєї діяльності, доводять його цінність, діляться власними враженнями, будують плани на майбутнє. І, певна річ, підбивається підсумок проєкту. Міркуємо разом, що надалі можна зробити ще краще.

Взявши участь у пошуково-дослідницькому проєкті, ми дійшли висновку, що, незважаючи на всі негаразди, українська валюта пройшла довгий час становлення і виявилась достатньо стійкою. Так, без падіння не обійшлося, але, у цілому, гривня ось уже більше двадцяти років стабільно тримається на валютному ринку.

Що ж буде далі з українською гривнею? Напевно, про це знають тільки «верховні економічні боги». А нам би хотілося, щоб у подальшому історія української валюти була не дуже насичена різними подіями, які відображалися б саме на ній.

Упевнені, що день прийдешній принесе світле почуття радості від усвідомлення власної причетності до розбудови нашої держави! Цей день обов'язково настане, якщо кожен плідно із натхненням працюватиме на благо рідної Вітчизни. І тоді всі разом проникнемося гордістю за нашу Україну, почуттям патріотизму до рідного краю, прагненням до єдності всього народу нашої держави.

Тип проєкту: пошуково-дослідницький, **за кількістю учасників** – груповий, **за тривалістю** – короткотривалий, **за формою проведення** – дослідницька робота з наступною презентацією матеріалів проєкту, **виконавці:** учні 7 – 11 кл. Коломійцівської ЗОШ, **цільова аудиторія** : школярі 5 – 11 кл., **терміни реалізації** : лютий-березень 2021 р.

Етапи проєкту:

- **Пошуковий (01.02.2021 – 10.02.2021):** визначення теми, аналіз проблеми, постановка мети
- **Аналітичний (11.02.2021 -26.02.2021):** аналіз отриманої інформації, пошук найкращого способу дослідження мети проєкту, побудова алгоритму діяльності
- **Практичний (29.02.2021 – 15.03.2021):** виконання запланованих кроків
- **Презентаційний (15.03.2021-19.03.2021):** оформлення остаточних результатів роботи

Анотація проєкту

Кожен народ неодмінно пишається героїчними сторінками своєї історії. Однією з ознак державності є власна грошова одиниця. Для України національна грошова одиниця – віками омріяна, багатьма поколіннями виплекана ідея, що уособлює жадану незалежність, самоутвердження нації.

Українські гривні – не тільки грошові знаки. На них, у них – наша історія і наш загнаний колись у підпілля, але збережений патріотизм. Надто довгим, тернистим і складним виявився шлях України до суверенної гривні. Шлях, припорошений пилом століть.

Хіба ж не цікаво справжнім патріотам своєї держави дізнатися:

- Коли, де і ким були запроваджені перші українські гроші;
- Історію українських грошей від найдавніших часів;
- Походження назви сучасної української грошової одиниці – «гривні»;
- Походження символів, зображених на українських грошах тощо.

Ми вирішили зробити екскурс в історію і дослідити становлення української грошової одиниці.

Актуальність нашого дослідження полягає в необхідності з'ясувати практичне значення української гривні для українського народу в минулому і сучасному житті.

Мета проєкту:

- знайти відомості і розширити знання про українську гривню; проаналізувати матеріали з проблеми дослідження; узагальнити наявний матеріал;

- дослідити особливості запровадження перших українських грошей, становлення української гривні та її значення в минулому і на сучасному етапі;
- створити презентації, буклети, відеопрезентації; провести виховні заходи;
- сприяти розвитку самореалізації особистості відповідно до її здібностей, суспільних та власних інтересів.

Завдання проєкту:

- передати молодому поколінню багатство духовної культури народу, його національну ментальність, своєрідність світогляду;
- поглибити знання учнів з історії культури народу, організувати інформаційно-просвітницькі та патріотично-виховні заходи, спрямовані на донесення до широкого загалу здобувачів освіти інформації про багатвікову історію, важливі події та персоналії українського державотворення;
- формувати почуття національної свідомості та людської гідності, любові до рідної землі, родини, свого народу, бажання працювати задля розквіту держави і зміцнення національної валюти.

Очікувані результати:

- поширення серед здобувачів освіти цікавих фактів з історії України;
- сприяння виявам поваги до матеріальних цінностей;
- розроблення презентаційних і просвітницьких заходів для учнів;
- формування у вихованців умінь креативно і злагоджено працювати в команді;
- підвищення ролі закладу освіти в контексті забезпечення гармонійного розвитку особистості;
- формування позитивного іміджу школи як центру розвитку успішної, конкурентоспроможної, національно-свідомої особистості з активною громадянською позицією.

Реалізація проєкту:

№п/п	Види діяльності	Форма виконання	Виконавці
1.	Розподіл учнів по групах, вибір назв і керівників. Анкетування (10-11 кл).	Збір учнів. Тест на знання історії українських грошей «Монетний твір»	Керівник проєкту
2.	I гр. «Історики» (10 кл.) 1) Дослідницька робота з вивчення історії гривні. 2) Круглий стіл «Гроші в нашому житті. Історія гривні» (10 кл).	Створення презентації “Українська гривня: історія та сьогодення” Година спілкування	Учасники групи Керівник проєкту
3.	II гр. «Інформатори» (11 кл) 1) Підбір інформації “Цікаве про українську гривню”. 2) Підготовка матеріалів для проведення виховного заходу.	Інформаційний стенд Гра - квест "Національна валюта (гривня)"	Учасники групи Керівник проєкту
4.	III гр. «Дослідники» (7, 11 кл) 1) Досліджують як розробляється дизайн української гривні. 2) Дізнаються інформацію про виготовлення банкнот української валюти.	Відеопрезентація Відеопрезентація	Керівники групи
5.	IV гр.» «Мистецтвознавці» (7 кл) 1) Шукають повідомлення про історію дизайну українських купюр. 2) Підготовка матеріалу “10 причин пишатися українською гривнею”.	Пошуково-дослідницькі роботи Створення буклету	Керівник групи та учасники

« Історики »

досліджували, як на території України з'явилися гроші і якими вони були в давнину. Шукали характеристику грошових одиниць, що були в Україні під час Київської Русі, УНР, у радянські часи та на сьогодні.

Аналізуючи інформацію, дізнаємося про вартість українських грошей у різні часи, досліджуємо, як змінювався зовнішній вигляд українських купюр та який їх номінал

Робота над матеріалами для презентації

Використовуємо метод аналізу історичних даних

Презентація «Українська гривня: історія та сьогодення» відображає практичне значення української гривні для українського народу в минулому і на сучасному етапі

Як грошово-лічильна одиниця гривня виникла ще за часів Київської Русі, орієнтовно в XI столітті. Сама ж назва «гривня» походить від назви прикраси з золота або срібла у вигляді обруча, який носили на шиї (тобто – на «загривку»), і звали гривна.

У XI столітті слово «гривня» набуло іншого значення — вагового. Вага срібла могла складатися з певного числа однакових монет, тому поступово виник рахунок їх на штуки. Гривня існувала до XVIII століття лише як вагова монета — «гривенка».

Круглий стіл «Гроші в нашому житті. Історія гривні»

Вправа «Очікування»

- Візьміть, будь-ласка, купюру і на ній напишіть, що ви очікуєте від нашого заняття.

Цю купюру помістите у наш банк на умовний депозит. Вкладені в «Банк знань» очікування виростуть, як відсотки, у нові знання.

Тест на знання історії українських грошей «Монетний твір»

В анкетуванні взяло участь 9 дітей, віком 16-17 років, учні 9,11 класів. За результатами анкетування виявилось, що лише 44% респондентів частково знайомі з виникненням української гривні, 56% учнів не знайомі з історією національної валюти.

Вправа «Розподіли витрати»

- Тридцять відсотків сукупного доходу можна витратити на необов'язкові, але приємні витрати. Саме з них беруться гроші на відпочинок біля моря, на купівлю нової шубки або на заміну старого холодильника. Решта – двадцять відсотків можуть стати засобами для накопичення.

«Інформатори» інформують

**Підбір інформації
“Цікаве про українську гривню”**

**Створення
інформаційного
стенду**

Гра - квест "Національна валюта (гривня)"

Мета: розвивати всебічний інтелект учнів, їх пізнавальні здібності, ерудицію, креативність. Розширити кругозір учасників гри, спонукати їх до самоосвіти та самореалізації. Виховувати почуття патріотизму до України, бажання більше дізнатися про її історію та сучасність.

Маршрутні листи

Команда 1

1. Станція "Історія гривні"
2. Станція "Функції грошей"
3. Станція "Продовжи прислів'я"
4. Станція "Відомі постаті на банкнотах України"
5. Станція "Наші гривні: карта пам'яток завжди під рукою"

Команда 2

1. Станція "Функції грошей"
2. Станція "Продовжи прислів'я"
3. Станція "Відомі постаті на банкнотах України"
4. Станція "Наші гривні: карта пам'яток завжди під рукою"
5. Станція "Історія гривні"

Команда 3

1. Станція "Продовжи прислів'я"
2. Станція "Відомі постаті на банкнотах України"
3. Станція "Наші гривні: карта пам'яток завжди під рукою"
4. Станція "Історія гривні"
5. Станція "Функції грошей"

Команда 4

1. Станція "Відомі постаті на банкнотах України"
2. Станція "Наші гривні: карта пам'яток завжди під рукою"
3. Станція "Історія гривні"
4. Станція "Функції грошей"
5. Станція "Продовжи прислів'я"

Команда 5

1. Станція "Наші гривні: карта пам'яток завжди під рукою"
2. Станція "Історія гривні"
3. Станція "Функції грошей"
4. Станція "Продовжи прислів'я"
5. Станція "Відомі постаті на банкнотах України"

Хочете дізнатися як виготовляють українську валюту?

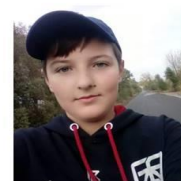
Тоді тисніть тут

Підготувала
учениця 11 класу
Івасенко Катя

«Дослідники»

А чи знаєте ви як розробляється дизайн української гривні?

Цікаву інформацію
можна дізнатися,
натиснувши сюди

Підготував учень 7 кл.
Івасенко Роман

«Мистецтвознавці»

Досліджують еволюцію дизайну української

Пошуково-дослідницька робота Івасенка Роми
учня 7 класу Коломійцівської ЗОШ І-ІІІ ст.

2 гривні 1992 року

На **аверсній** стороні праворуч розташоване графічне зображення Ярослава Ярославича (Мудрий) – видатний державний діяч і полководець, великий київський князь (1019-1054), син князя Володимира Святославича і полоцької княгині Рогнеди.

У період його князювання спостерігалось піднесення Давньоруської держави. Було розширено територію Київської Русі, укріплено кордони, встановлено контакти з багатьма європейськими країнами. Князь приділяв велике значення внутрішньому устрою держави: поширював християнство (літописці називали його «Богохранним» та «Богомудрим»), заснував монастири, будував храми та собори, розбудовував столицю, створив школу та бібліотеку при Софійському соборі.

На реверсній – **гравюрне** зображення Святої Софії Київської.

Софійський собор – християнський собор в центрі Києва, пам'ятка української архітектури та монументального живопису 11 – 18 століть, одна з небагатьох уцілілих споруд часів Київської Русі. Одна з найголовніших християнських святинь Східної Європи, історичний центр Київської митрополії. Міститься на території Софійського монастиря, є складовою Національного заповідника «Софія Київська» (крім собору, до цього заповідника належать Золоті Ворота, Андріївська церква, Кирилівська церква в Києві та Судавська фортеця).

Собор як головний храм держави відіграв роль духовного, політичного та культурного центру. Під склепінням Св. Софії відбувалися урочисті «**просадиження**» на великокняжий престол, церковні собори, прийом послів, затвердження політичних угод. При соборі велось літописання, були створені перші відомі на Русі бібліотека та школа.

У купюрі зразка 1995 року на **аверсній** стороні зображений також Ярослав Мудрий, але правіше. Появився розпізнавальний знак для сліпих. А на реверсній стороні зображений Софійський собор.

Купюра зразка 2004 року дизайном трішки відрізняється від попередньої.

На **аверсі** праворуч зображений Ярослав Мудрий, а у центрі – грошова одиниця гривня періоду його правління.

На реверсі також зображений Софійський собор, праворуч від якого розміщена художня композиція, що влючає військово спорядження, предмети побуту й елементи декору часів Ярослава Мудрого, а також збірник законів «Руська Правда».

Разом з тим дізнавалися як гарнішала українська гривня з роками

Пошуково-дослідницька робота Ключко Карини
учениці 7 класу Коломійцівської ЗОШ І-ІІІ ст.

5 гривень зразка 1995 року

На лицевій стороні у центрі був зображений Богдан Хмельницький. Особливо **цікаво** оповіте **ім'я** видатного державного діяча і полководця Богдана Хмельницького, під проводом якого український народ піднявся на боротьбу проти польсько-шляхетського панування, за **возз'єднання** України. Його **ім'я** увічнено в назвах населених пунктів, площ і вулиць, заводів, інститутів, шкіл, пароплавів. Багато написано книжок та складено пісень, адже до нього Україна не знала на стільки розумного та дипломатичного політичного діяча. Богдан Хмельницький зробив перші кроки до незалежної України. Намагався підтримувати добрі відносини з багатьма варварськими сусідами.

На зворотній – **іллійська** церква у селі **Суботів** (Черкаська область) – родина усипальниця Богдана Хмельницького.

Іллійська церква – церква в селі **Суботів** Чигиринського району Черкаської області збудована у 1653 (за іншими даними – у 1656) році за наказом гетьмана Богдана Хмельницького як родової церква-усипальниці.

Коли у 1657 році Хмельницький помер, його поховали у цій церкві праворуч від **івтаря**. Церква являється **архитектурно**: історичною **пам'яткою** України.

Зразок 1994 року

Пошуково-дослідницька робота Швець Анни
учениці 7 класу Коломійцівської ЗОШ І-ІІІ ст.

Одна гривня

На **аверсній** стороні зразків 1992 – 1994 років по центру розташоване графічне зображення Володимира Великого, а на реверсній – **гравюрне** зображення руйн Херсонеса.

Дизайн обох сторін доповнено орнаментами. Володимир прийняв християнство, заснував школи, в яких готувалися власні кадри, перейняв кращі зразки місто будівництва та архітектури, живопису, науки, філософії, **книгописання**. Він увів Київську Русь у коло високорозвинених країн Європи.

Херсонес Таврійський – це **старогрецьке** місто-державна в південно-західній частині держави Криму (у межах Севастополя). 23 червня 2013 року на 37 сесії Комітету Світової спадщини ЮНЕСКО, що проходила у Намбоджі, Херсонес **Таврійський** був включений до списку була також внесена і **хора** – сільськогосподарська округа навколо Херсонеса.

На **аверсній** стороні купюри зразка 2004 року був також зображений Володимир Великий, але зміщений у праву сторону.

А на реверсній – зображення Граду Володимира в Києві, праворуч від якого розміщена художня композиція, що влючає військово спорядження, хресті елементи декору часів Володимира Великого

За роки існування гривні її дизайн змінювався не один раз. В обіг вводили банкноти нового зразка. Автором дизайну першої серії українських гривень став художник Василь Лопата.

Пошуково-дослідницька робота
учениці 7 класу Колодійцівської ЗОШ ІІІ ст
Шевченко Богдана

10 гривень зразка 1992 року.

На аверсній стороні праворуч розташоване графічне зображення гетьмана Івана Мазепи, на реверсній – праворічне зображення Києво-Печерської Лаври. Деталь обох боїв доповнено орнаментами.

Успіхом вважаючи значення осіти для побудови держави, Мазепа постійно опитував монастирський таємничий Захрид, його колом будувалася корупція Києво-Мелітопольської академії та Чернівецького колегіуму, які пізніше також були збагачені сучасними на той час бібліотеками й різдвожирні рукописами. Для розвитку культури того часу велике значення мали заклади гетьмана щодо видання творів української літератури.

Успенська Києво-Печерська лавра – одна з найбільших православних систем України, вписана пам'ятка історії та архітектури, а також дивовижний монастир Української православної церкви. Від часу свого заснування як печерного монастиря у 1054 р. Києво-Печерська обитель була центром православія у Київській Русі.

Старописця Константинопольського патріарха (1592-1688), 1689 року монастир отримав статус лаври.

Разом із Софійським собором внесена до переліку Світової спадщини ЮНЕСКО.

На аверсній боці купюри зображено портрет гетьмана Івана Мазепи, на реверсній – Успенський собор Києво-Печерської Лаври.

Перші оновлення дизайну банкнот з'явилися вже за рік після появи валюти. На банкнотах, які увели в обіг 1 вересня 1997 року, змінили розміщення портретів історичних діячів, орнамент та кольори. Оновили тільки банкноти номіналом 2, 5, 10 та 20 гривень. Зокрема, “десятька” стала більше схожою на “червінець”.

Пошуково-дослідницька робота
учениці 7 класу Колодійцівської ЗОШ ІІІ ст
Кривошеї Софії

20 грн

Зразок 1992 року

Переважаючі кольори банкноти – сірий та коричневі.

На аверсній боці банкноти по центру розташовано портрет видатного українського письменника, перекладача, громадського діяча Івана Яковича Франка.

Про Івана Франка переважаючо говорять як про видатного українського письменника, поета, перекладача, філософа, навіть економіста. Дочері. На початку своєї публічної діяльності він був відомий саме, як економіст, що досліджував проблеми, зв'язані зі сферами суспільства панщини і аграрних земельних відносин у селі.

На реверсній боці банкноти розташовано графічне зображення Львівського оперного театру. Цей театр є архітектурною пам'яткою в Україні.

Усторіччя від дня народження Івана Франка (1956 р.) театру присвоєно його ім'я.

Зразок 2000 року. Переважаючі кольори – коричневі й зелені. Появляється знак для сліпих у вигляді трикутника.

Зразок 2003 року. Переважаючий колір – зелений.

На аверсній боці купюри ближче до правого краю розташовано графічне зображення Івана Франка в сірих тонах. Окрім того, лише зовнішня сторона банкноти містить напис Національний Банк України, номінал, вказаний числом та прописом, емблему Національного банку України, підпис голови Національного банку України, позначку для людей з послабленим зором. У

Пошуково-дослідницька робота
учениці 7 класу Колодійцівської ЗОШ ІІІ ст
Балади Івони

50 гривень

На аверсній боці банкноти зразка 1996 року ближче до правого краю розташовано портрет видатного українського історика та громадсько-політичного діяча Михайла Грушевського. Крім того на лівій стороні банкноти містяться написи Україна та Національний банк України, розташовано підпис голови НБУ, зазначено номінал (числом і прописом), вказано серію та номер банкноти. На купюрі розташовано також позначку для людей з послабленим зором у вигляді кола.

На реверсній боці банкноти по центру розташовано графічне зображення Будинку Верховної Ради України. Деталь обох боїв банкноти доповнено орнаментами.

На аверсній боці зразка 2004 року банкноти ближче до правого краю розташовано графічне зображення також Михайла Грушевського. Також лівий бік банкноти містить зображення Малу Державного Герба України, напис Національний банк України, номінал купюри (числом та прописом), емблему НБУ у вигляді гривні Київської Русі, підпис голови НБУ та позначку для людей з послабленим зором у вигляді кола.

На реверсній боці банкноти по центру розташовано праворічне зображення Будинку Української Центральної Ради, оточене з обох боїв фігуральними елементами та робітником, що використовував Г. ерорій Нарбут на сторічній банкноті 1918 року. Крім того зворотній бік банкноти містить емблему НБУ, серію та номер купюри, рік друку, а також номінал, зазначений числом і прописом.

Знак для людей з послабленим зором. Національний банк випустив пам'ятку банку, яка є законною платіжною засобом і обігрався разом з банкнотами випуску 2004-2011 років.

Банкнота ідентична такій, що випустила 2011 року. Відмінність на лівій стороні з лівого боку спеціальною фарбою надрукованої емблеми НБУ 20 років, який при розгляданні банкноти під різними кутами має подібне кольору з золотистого на зелений.

Введена в обіг 5 жовтня 2011 року.

Підготовка матеріалу для етапу проєкту “ 10 причин пишатися українською гривнею”

2 вересня 1996 року гривня замінила українські карбованці та стала національною валютою України.

Ділимося з вами цікавими фактами про українську валюту

Перше згадування «гривні» у значенні грошової одиниці зустрічається в «Повісті минулих літ».

Графічний знак для позначення української валюти Національний банк України затвердив 1 березня 2004 року.

Символ гривні складається з двох елементів. Перший та основний елемент ґрунтується на рукописному варіанті кирилическої літери “Г”, яка доміє першу букву в слові “Гривня”. Другий же елемент – дві горизонтальні паралельні лінії, які відносять ілюю стабільності грошової одиниці, високий потенціал і зростання національної економіки України.

Символ гривні є майже ідентичним до символу половини давньоримської одиниці ваги – секстунта. Різниця лише в кількості горизонтальних рисок – у символу гривні їх дві, у давньоримській одиниці ваги – одна.

Буклет виготовлений за матеріалами сайту <https://gazeta.ua/articles/history/>

Творча група:

Балан Іванна
Івасенко Рома
Белішок Карина
Шевченко Богдана

Гроші — це шосте почуття, що дозволяє користуватися іншими п'ятьма. (Опоре де Бальзак)

Коломійцівська ЗОШ І-ІІІ ст. Макіївської СР

Цікаві та маловідомі факти про національну гривню

2021

Рубль — обрубок гривні

Гривня була основною грошовою одиницею у Київській Русі до XIV століття. З другої половини XIII, під час татаро-монгольської навали, срібну гривню почали ділити навпіл. Саме так виник рубль, від слова рубати.

100 тисяч за одну гривню

Коли у 1996, за Указом тодішнього Президента Леоніда Кучми, гривню ввели в обіг, її курс до карбованця був — 1:100 000. Саме карбованець, або купюно-карбованець, був жертвою інфляції протягом 1992–95 років, коли Україна була на перехідному етапі.

Гривня і долар

На самому початку українська валюта була доволі міцною. Курс був 1,8 гривні за 1 долар! І так тривало практично до економічної кризи 1998 року. Потім курс довгий час тримався на рівні 5 гривень за долар. Зараз про ці часи можна згадувати кіба з ностальгією.

Найкрасивіша

У 2008 році комісія з естетички Міжнародного фінансового банку визнала українську гривню однією з п'яти найкрасивіших валют світу.

Крім неї, в компанії приєднали опитнісі австралійський та американський долари, євро і болгарський лев.

Фактично розглянули понад 50 валют світу.

Критеріями конкурсу були не лише естетичне оформлення грошових знаків, йона платоспроможність і банківське забезпечення – також брали до уваги й історичне значення особистостей та архітектурних споруд, які зображені на банкноті.

Скільки живе купюра?

Життя паперових купюр недовге... Купюри номіналом в 1, 2 і 5 гривень «живуть» від півроку до 8 місяців. Потім Національний банк України номіналом від 10 до 100 гривень заєбляється в обігу до трьох років. А от 200 і 500 гривиней «живуть» від 5 років і більше.

Код валюти літерний – UAH,
код валюти цифровий – 980,
скорочена назва – грн,
графічний символ – ₴

Висновки

Паперові грошові знаки – об'єктивні свідки багатьох історичних подій, відіграють важливу роль у системі соціально-економічних, політичних відносин як всередині країни, так і між державами. Специфічний характер історичного розвитку України дістав відбиток на її грошових знаках.

Взявши участь у пошуково-дослідницькому проєкті, ми зробили для себе висновок, що українська грошова реформа була визнана одним з найвдаліших проєктів нової держави. Але час для цього було обрано не зовсім вдалий. Грошові зміни не були підкріплені іншими заходами у сфері податкової, бюджетної політики тощо. Про що свідчить, зокрема, зосередження майже половини усієї грошової маси в наступні роки в тіньовій економіці, значна перевага купівлі населенням іноземної валюти над її продажем. Курс гривні майже два роки утримувався завдяки жорсткій монетарній політиці, тобто штучному заниженню грошової маси, що посилювало грошовий голод на гривню, бартеризацію торгівлі, кризи неплатежів та ін.

Проте, незважаючи на всі негаразди, нова валюта виявилась достатньо стійкою. Так, без падіння не обійшлося, але, у цілому, гривня ось уже більше двадцяти років стабільно тримається на валютному ринку.

Що ж буде далі з українською гривнею? Напевно, про це знають тільки «верховні економічні боги». А нам би хотілося, щоб у подальшому історія української валюти була не дуже насичена різними подіями. І в цьому побажанні немає нічого незвичайного: чим менше ми використовуємо по відношенню до грошей слова типу «реформа» чи «зміни», а також «падіння» і «потрясіння», тим вона стабільніша. Це означає – наше життя спокійніше. А досвід минулих поколінь навчає, що зростання економічного благополуччя країни завжди базувалося на розвитку духовності та культури нації.

На сьогоднішній день українська гривня зміцнює позиції, незважаючи на падіння в економіці, посилене пандемією COVID-19. Більше того, на думку експертів, найближчим часом українській валюті послаблення не загрожує.

Джерела

- Комаринська З. М. Історія грошей. Львів: Львівський банківський коледж, 1998.
- Скоморович І. Г., Реверчук С.К. Історія грошей і банківництва: Підручник. Київ: Атіка, 2004.
- Історія паперових грошей України. URL: <https://bank.gov.ua>
- Історія гривні. URL: <https://publish.com.ua>
- Українські банкноти різних часів. URL: banknoteworld.com
- Фінансова політика Центральної Ради та урядів Української Народної Республіки. Київ, 2008.

Валентина Симоненко,

заступник директора з виховної роботи Володьководівського закладу загальної середньої освіти Носівської міської ради Чернігівської області

30 РОКІВ НЕЗАЛЕЖНОСТІ: СЕЛО ВОЛОДЬКОВА ДІВИЦЯ КРІЗЬ РОКИ

*Село моє, життя мого колиска,
Живи і квітни в безлічі століть!*

*Тобі, село, вклонімося низько,
І бережімо кожену славу мить!*

Валентина Симоненко

Учасники мініпроєкту:

Світлана Гусєва – педагог-організатор, класний керівник 10 класу;

Наталія Чхеїдзе – класний керівник 5 класу;

Тетяна Мельничук – класний керівник 6 класу.

Географічна територія: село Володькова Дівиця.

Цільова аудиторія: здобувачі освіти, жителі й гості села.

Терміни реалізації:

I етап: січень-травень 2021 р.,

II етап: вересень-грудень 2021 р.

Основна мета мініпроєкту:

- долучити здобувачів освіти до компетентної участі в житті місцевої громади та сприяти подоланню соціальної апатії сучасної молоді завдяки об'єднанню спільних зусиль учасників освітнього процесу та органів місцевого самоврядування;
- презентувати розвиток та успіхи села Володькова Дівиця впродовж 30 років з дня проголошення Незалежності України;
- популяризувати традиції, здобутки й досвід управління в різних сферах діяльності сільської громади;
- виховувати почуття патріотизму, любові до рідного села, моральні цінності підрастаючого покоління.

Завдання мініпроєкту:

- дослідити розвиток села Володькова Дівиця впродовж 30 років з дня проголошення Незалежності України;
- зібрати інформативні, фото- та відеоматеріали, спогади жителів села й представників органів влади щодо важливих подій сільського життя 1991-2021 рр.;
- систематизувати й узагальнити матеріали згідно з Положенням обласного освітнього мініпроєкту «Моя Україна – єдина та вільна».

Заходи, проведені в рамках реалізації мініпроєкту:

- пошуково-дослідницька діяльність щодо реалізації мініпроєкту;
- зустріч з представниками різних сфер діяльності села та його жителями;
- підготовка фото- та відеоматеріалу;
- створення комп'ютерної презентації;
- написання сценарного плану екскурсії.

Партнерська взаємодія у творчій діяльності

1. Інтерв'ю: підприємці, директор закладу освіти, староста й жителі села.
2. Запис цікавих фактів у родинах.
3. Консультація з М.Павленком, учителем історії, колишнім сільським головою.
4. Використання матеріалів шкільного музею.
5. Запис спогадів медичних працівників.
6. Опрацювання газетних публікацій та матеріалів сайту міської ради й сторінки в мережі Фейсбук.
7. Спілкування з колишньою директоркою сільського будинку культури Н. Годилю та художнім керівником С. Риндею.
8. Збір матеріалів про духовне життя від настоятелів двох церков.

Організація роботи над мініпроектом

Наш освітній заклад сприяє формуванню самодостатньої ініціативної особистості, яка є конкурентоздатною в житті й здатна приймати рішення. Розвивати такі якості допомагає проєктна діяльність. В основі нашого проєкту – три «кити» сучасного освітнього процесу: патріотизм, життєві компетентності, партнерство.

Роботу над освітнім проєктом ми поділили на тематичні блоки.

Учні 6-Б класу разом з класним керівником Т. Мельничук досліджували розвиток інфраструктури села за роки незалежності: брали інтерв'ю в підприємців, запитували про цікаві факти у своїх родинах, консультувались з учителем історії, колишнім сільським головою М. Павленком.

Учні 5-А класу з'ясували, які позитивні зміни відбулися в освітній галузі. Спільними зусиллями ми відновили факти 30-річного шкільного життя, узяли інтерв'ю в директора закладу, попрацювали в шкільній музейній кімнаті, використали архівні матеріали та фото.

Педагог-організатор і класний керівник С. Гусєва допомогла своїм десятикласникам зібрати цікаві факти про розвиток медицини в селі протягом періоду Незалежності: юні дослідники брали інтерв'ю в лікарів, записали спогади молодшої медсестри В. Циганок, опрацювали газетні публікації та матеріали сайту міської ради.

Також вони дослідили культурне життя села: телефоном поспілкувалися з колишньою директоркою сільського будинку культури Н. Годилю, дізналися про культурні події від сільського старости О. Гаврилка, підбрали фотоматеріали зі сторінки Володькова Дівиця у Фейсбуці.

Учні 5-Б класу разом з класним керівником Н. Чхеїдзе записали важливі факти про розвиток сільського господарства й реформування колгоспу від Н. Литвиненко, яка тривалий час працювала секретарем голови колгоспу. А ще працювали в шкільній музейній кімнаті й записували спогади від своїх бабусь і дідусів.

Учень 7-Б класу М. Жила разом зі своєю сестрою восьмикласницею Анею дізнавалися у свого тата – отця Олександра про історію церкви Успіння Божої Матері, будівництво якої він організував, а нині є її настоятелем.

Робота над мініпроектом створила широкі можливості для самореалізації, накопичення досвіду дослідницько-пошукової роботи, сприяла згуртуванню класних колективів, розвитку соціалізації учнів. Спільна діяльність об'єднала всіх учасників освітнього процесу. Вона була не засобом керування школярами, а процесом навчання життю в демократичному суспільстві.

Дослідницько-пошукова робота (1991-2021 рр.)

Розвиток інфраструктури села.

Освітня галузь.

Розвиток медицини.

Сільське господарство.

Розвиток культури.

Духовне життя.

Організація роботи над проектом:

1. Інтерв'ю: підприємці, директор закладу освіти, староста села.
2. Запис цікавих фактів у родинах.
3. Консультація з учителем історії М. Павленком - колишнім головою села.
4. Використання матеріалів шкільного музею.
5. Запис спогадів медпрацівників, секретаря колгоспу Н.Литвиненку.
6. Опрацювання газетних публікацій та матеріалів сайту міської ради й сторінки у Фейсбуці.
7. Спілкування з колишнім директором СБК Н.Годилю та художнім керівником С.Риндею в телефонному режимі.
8. Збір матеріалів про духовне життя від настоятелів двох церков.

Партнерська взаємодія у творчій діяльності

Дослідницько-пошукова робота

Учні в кл.працюють у групі

Важливі факти від А. Ільша

Обговорюємо з уч. історії В. Медвідь

Аналізуємо з директором школи

В. Циганок про розвиток медицини

Робота з матеріалом музею

Інтерв'ю з гол. лікарем Д. Скрипою

Збираємо фотоматеріали

Обмін інформацією

1991-2021 рр. Розвиток інфраструктури села

19 травня 2016 року Верховна Рада України прийняла Постанову «Про перейменування окремих населених пунктів та районів», унаслідок чого село Червоні Партизани повернуто історичну назву **Володькова Дівиця**.

Село Володькова Дівиця (с.Червоні Партизани з 1928 до 2016 року) є центром Володьководицького старостинського округу, до якого входять 7 населених пунктів: Дослідне, Ставок, Кобилещина, Коробчине, Криниця, Сулак і, власне, Володькова Дівиця. У грудні 2016 року село ввійшло до Носівської громади.

1991 - 1998 рр. Сільський голова Шейко Віталій Миколайович
1998 - 2002 рр. Сільський голова Кожухівський Микола Миколайович
2002 - 2010 рр. Сільський голова Ільш Анатолій Григорович
2010 - 2017 рр. Сільський голова Павленко Микола Петрович
2017-2021 рр. Сільським старостою є Гаврилко Олександр Володимирович

Кожухівський М.М.

Ільш А.Г.

Павленко М.П.

Гаврилко О.В.

1991-2021 рр. Розвиток інфраструктури села

- 1994 р. - виготовлено генплан газифікації села й відкрито ГРП
- 1996 р. - село газифіковане
- 1996 р. - на території села починають працювати 10 осіб територіального центру обслуговування населення
- 2002 р. - розпочалася масштабна газифікація населеного пункту
- 2004 р. - відкрита приватна пекарня
- 2005 р. - відкрито філію ЦСССДМ під керівництвом Зезюлькіної Т. В.
- 2006 р. - з'явився мобільний зв'язок
- 2007 р. - створена комунальна служба з надання ритуальних послуг
- 2007 р. - газифіковані села Сулак та Коробчине
- 2008 р. - першу перукарню в селі відкрила ГП Вовкогон Т. М.
- 2009 р. - відкритий салон краси «Аліна»
- 2009 р. - газифіковано село Криниця
- 2010 р. - перша черга освітлення вулиць села (відновлення)
- 2011 р. - на базі Червонопартизанської сільської ради створено філію територіального центру обслуговування населення
- 2011 р. - встановлена нова телефонна цифрова станція на 500 номерів і з'явився доступ до Інтернет мережі.

1991-2021 рр. Розвиток інфраструктури села

- 2014 р. - побудована приватна аптека, власниця – Закалюжна С. В.
- 2014 р. - зареєстрована діяльність ФОП Вовкогон В.М. «Вироби з граніту»
- 2015 р. - перейменування вулиць села
- 2015 р. - друга черга освітлення вулиць села (жовтень)
- 2016 р. - встановлено знак на в'їзді та виїзді з села
- 2017 р. - ремонт асфальтового покриття до залізничної станції
- 2017 р. - третя черга робіт по вуличному освітленню
- 2017 р. - створений підрозділ комунального підприємства
- 2018 р. - село – учасник телепроєкту «Сільський ревізор». Перемога у номінації «Культурне село року 2018».
- 2020 р. - у приміщенні старостату відкрито ЦНАП
- 2020 р. - відкрито відділення Нової пошти
- 2020 р. - проведений швидкісний Інтернет (оптоволоконний)
- 2021 р. - у селі активно розвивається малий та середній приватний бізнес: працюють 20 магазинів, 3 кафе, є 20 фермерських господарств.
- Освітні послуги надає дошкільний заклад «Дзвіночок» (завідувачка Раїса Кузьменко). Майже 25 років завідувала дитсадком М.С.Івахно (до 2020 р.)

<https://drive.google.com/drive/folders/1v2oif9k9l0o1pZQKvotZVij9MHV05Lz?usp=sharing>

1991-2021 рр. Освітня галузь

1974 – 1998 рр.

Директор школи Петро Власенко, нагороджений медаллю А.С. Макаренка.

Шейко В.М.

Власенко П.М.

1998 – 2002 рр.

Очолоє школу випускник 1974 року Віталій Шейко.

Вовкогон В.М.

З 2002 р. і донині керманіч закладу Валентина Вовкогон, лауреат обласної премії імені С.Русової

1991-2021 рр. Освітня галузь

- 1991 р. – оформлення етнографічної кімнати «Дідусева світлиця»
- 2000 р. – перші кроки в комп'ютеризації закладу
- 2004 р. – побудова газової котельні
- 2007 р. – підключена перша інтерактивна дошка в кабінеті інформатики
- 2008 р. – оновлена актовна зала школи
- 2008 р. – відбулося святкування 140-річчя школи
- 2009 р. – заміна вікон на металопластикові в початковій школі
- 2009 р. – збудована модульна котельня для приміщення початкової школи
- 2010 р. – обладнано сучасний комп'ютерний клас
- 2014 р. – встановлений новий паркан у початковій школі
- 2015 р. – створена шкільна музейна кімната історії села

Кобзар В.Нечepa

Оновлена актовна зала до 140-річчя школи

Співає Г.Дворський

1991-2021 рр. Освітня галузь

- 2016 р. – встановлений дитячий майданчик на території початкової школи
- 2017 р. – перекриття даху нового приміщення школи
- 2017 р. – ремонт спортивної зали
- 2018 р. – відбулося святкування 150-річчя школи
- 2018 р. – збудоване футбольне поле зі штучним покриттям
- 2018 р. – заміна вікон у вестибюлі школи
- 2018 – 2020 рр. – сучасний ремонт та оснащення початкових класів НУШ
- 2020 р. – створення закладу дошкільного виховання «Равлик» (дошкільний підрозділ) при навчальному закладі <https://drive.google.com/drive/folder/s/1zbGNv2Hu0qvaenzVjuVaffvfgXv6Gbw?usp=sharing>
- 2020 р. – капітальний ремонт шкільної ідальні
- 2020 р. – сучасне оснащення кабінетів
- 2020 р. – оформлення освітнього середовища навчального закладу

Володьководівський ЗСО І-ІІІ ст.

2019 р. Українські вечорниці в школі

1991-2021 рр. Розвиток медицини

Понад 100 років, із 1920 року по 2020 рік сільська лікарня знаходилась у колишньому панському будинку Мартиненка, а згодом - садибі Івана Романченка

Лікарський колектив:

- Головний лікар Скрипа Дмитро Дмитрович (працює з 1986 р.)
- Терапевт Рудюк Юрій Олександрович (працює з 1986 р.)
- Педіатр Рудюк Надія Мар'янівна (працювала з 1986 до 2018 р.)
- Стоматолог Руденко Олександр Володимирович (з 1990 до 2005 р.)
- Стоматолог Цуд Надія Іванівна (працює з 1 грудня 2005 року)

Стара будівля лікарні

Педіатр Н.Рудюк і медсестра Л.Лубенець

Сімейний лікар Ю.Рудюк

Стоматолог Н.Цуд

1991-2021 рр. Розвиток медицини

- 1 серпня 2013 року закривають стаціонарне відділення на 25 ліжок, залишається денний стаціонар на 6 ліжок
- Восени 2019 року розпочалося будівництво сучасної амбулаторії сімейної медицини за державною програмою «Доступна медицина»
- Грудень 2019 р. сільська амбулаторія отримала повнопривідний автомобіль «Renault Duster»
- 13 жовтня 2020 року нова амбулаторія привітно відкрила двері для пацієнтів. <https://drive.google.com/drive/folders/1WZlI9okOX89LbjU-YNwK9MsHozPv7J7usps#sharing>

Відкриття амбулаторії

Головний лікар Д.Скрипа і старша медсестра Р.Кухівська

Медицинські працівники

1991-2021 рр. Сільське господарство

1991р. - у селі 2 колгоспи ім. Крапив'янського й ім. Куйбишева, який до липня 1994р. очолював Ілляш Григорій Якович
 1994-2000 рр. - керівник КСП ім. Куйбишева Закалюжний Іван Петрович
 З березня 2000 р. ТОВ «Обрій» очолює Клименко Надія Павлівна
 З 2002 року очільник ТОВ «Обрій» Закалюжний Володимир Іванович
 2005 р.- об'єдналися ЗАТ «Лан» (до 1995 року колгосп імені Крапив'янського) з ТОВ «Обрій» в єдине господарство
 1 грудня 2007 р. – створено ТОВ «Агрікор»
 З 1 березня 2009 року СТОБ «Агрікор Холдинг» - очільник Меркій С. В. Закалюжний Володимир Іванович був керуючим відділенням агрофірми до липня 2020 року. Опісля очолив фермерське господарство «Вікторія».
 Нині в селі створено 21 фермерське господарство.

Ілляш Г.Я.

Закалюжний І.П.

Клименко Н.П.

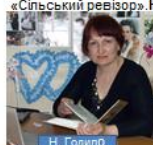

Закалюжний В.І.

1991-2021 рр. Розвиток культури

https://drive.google.com/drive/folders/1ko3kqBt2QScBvHOLPMVx_mVQ5qgTZIK7usP#sharing

1991 р. - встановлено пам'ятну плитку Т.Г.Шевченку.
 1991 р. - працює історико-краєзнавчий музей, завідувач – Сірик М. О.
 1999 р. - встановлено пам'ятний знак воїну-інтернаціоналісту В. Міценку
 1991 – 2002 рр. - директор сільського будинку культури Сірик Микола Якович, художній керівник – Риндя Світлана Василівна
 2002 – 2014рр. - директор сільського будинку культури Наталія Годило
 2006 рік (січень-жовтень) – завідувач сільського історико-краєзнавчого музею Гапей М.П., який виконав художнє оформлення приміщення.
 З 19 жовтня 2006 р.і донині - керівник музею Гусева С.В.
 2014 р. – відкрито меморіальну дошку А.Буржу, який загинув у зоні АТО
 2015 – 2020 рр. - директор сільського будинку культури Валентина Кожухівська
 2016 р. - встановлено пам'ятний знак «Захисникам Вітчизни»
 2018 рік - перемога у номінації «Культурне село року 2018» у телепроекті «Сільський ревізор». Нині директор сільського будинку культури - Сергій Погорілий.

Н. Годило

В. Кожухівська

Завідуюча музеєм С. Гусева

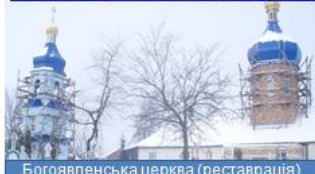

С. Погорілий

1991-2021 рр. Духовне життя

Сьогодні в селі є дві діючі церкви: Богоявленська, настоятелем якої в 1980-х рр. був отець Марко, а з 1989 до 2001р. - Мирон Фазан.
 З 2001 р. духовним отцем стає протоієрей Михайло Гладш, який і донині є настоятелем Богоявленської церкви. 2002р.- будівництво дзвіниці. 2004р.- освячення церкви й початок реставрації, яка тривала 10 років.
 Інша - церква Успіння Божої Матері, яка збудована на початку ХХ ст., а в 90-ті роки ХХ століття була зруйнована.
 У 2006 році закладається фундамент нової церкви.
 26 серпня 2008 року церква була освячена й у ній розпочав богослужіння протоієрей Олександр Жила, який і нині є настоятелем.

<https://drive.google.com/drive/folders/1rRaNoHn88G4PN11BVt9BxQ9cTy8v5F?usp=sharing>

Богоявленська церква (реставрація)

Церква Успіння Божої Матері

Основні результати реалізації мініпроєкту

- розробили план екскурсійного маршруту «Володькова Дівця крізь роки» для жителів та гостей села;
- запланована для односельчан та гостей сільської громади презентація результатів пошуково-дослідницької роботи в рамках реалізації мініпроєкту згідно з Планом заходів святкування Дня села;
- презентація шкільній спільноті результатів дослідницько-краєзнавчої діяльності в рамках мініпроєкту;
- доповнення матеріалами проєкту експозиції шкільної музейної кімнати та сільського історико-краєзнавчого музею для використання в освітній діяльності.

Робота над мініпроєктом сприяла формуванню ціннісних орієнтацій, розвитку ключових компетентностей, набуттю юними дослідниками життєвого досвіду, організаторських здібностей, активізації діяльності здобувачів освіти з вивчення історії рідного краю в часи Незалежності держави, пізнавальної діяльності, соціалізації, удосконаленню практичних умінь партнерської взаємодії.

Лілія Чорна,

вихователь Чернігівського обласного педагогічного ліцею для обдарованої сільської молоді Чернігівської обласної ради

МІЙ РІДНИЙ КРАЙ, МОЯ РОДИНА – ЦЕ ВСЕ ЄДИНА УКРАЇНА

Проект розрахований на учнів 10-11 класів.

Географія проекту: м. Чернігів.

Тип проекту: інформаційно-дослідницький, довготривалий.

Мета: виховання почуття патріотизму, національної гордості, любові до рідного краю; розширення знань про край, у якому живемо, про Україну, її державні символи.

Завдання:

- ❖ Розвивати інтерес до пізнавальної діяльності та вміння генерувати нові ідеї та ініціативи шляхом втілювання їх у життя;
- ❖ Розширити розуміння громадянської позиції учнівської молоді (в історичному минулому та сьогодні);
- ❖ Розвивати вміння спілкуватися державною мовою, здатність співпрацювати в команді для самореалізації учня – як особистості та громадянина.

Очікувані результати:

- ❖ Розширити знання учнів про історію та історичну спадщину рідного краю.
- ❖ Набуття учнями компетентностей дослідницької роботи та збору інформації.
- ❖ Вдосконалення ІКТ компетентностей через пошук, обробку, обмін та популяризацію інформації в публічному просторі.
- ❖ Активна громадянська позиція учнів у питанні єдності та цілісності держави.

Підготовчий етап проекту:

- ❖ Перший крок – мотиваційне оголошення для учнів, де формулюється тема проекту. Оголошення про проект відбувалося для кожного класу окремо. Для фізико-математичного профілю оголосили в художньому музеї ім. Григорія Галагана м. Чернігова. Для інших класів оголосили через співпрацю РЗЛ (рада змінних лідерів), де збираються лідери класу, вони отримали завдання оголосити

про цю подію. Таким чином, сформувалася ініціативна група.

- ❖ Другий крок – обговорення мети та завдань проекту, колективне обговорення запланованої діяльності.
- ❖ Третій крок – визначення людських та матеріальних ресурсів.

Організаційний етап проекту:

- ❖ Розподіл учасників на групи.
- ❖ Розподіл та визначення завдань кожної творчої групи. Кожна творча група мала знайти матеріал й дослідити його та створити проектний продукт за допомогою якого можна було б здійснювати діяльність.

Практичний етап проєкту

Розробка проєктного продукту:

- ❖ Відеогайд патріотичного виховання «Ми всі одна сім'я, ліцейна ми родина, багато різних «Я», а разом – Україна».
- ❖ Квест «Стежками ліцеїстів ЧОПЛ».
- ❖ Виховний захід «Ти батько незалежності, ти дав обітницю – здобути Україні волю».
- ❖ Гра-онлайн «Як добре ти знаєш Україну?».

Після того, як був готовий проєктний продукт, було його здійснення. Всі розробки можна використовувати в подальшому. Вони є актуальними, автентичними й відображають активну життєву позицію в питанні єдності українців.

Що таке відеогайд патріотичного виховання?

Це інструкція, яка представляє собою розповідь про дії, які допомагають впливати на власний соціальний статус, добробут та розвиток суспільства й держави в цілому. А саме, у ньому йде мова про традиції країни «Ліценії», у яку всі учні приїхали навчатись із різних ОТГ

Відеогайд
**«Ми всі одна сім'я, ліцейна ми родина,
багато різних «Я», а разом – Україна».**

❖ Створи матеріал, який представляє собою розповідь про дії, які допомагають впливати на власний соціальний статус, добробут та розвиток суспільства й держави в цілому

та об'єдналися в одну ліцейну родину. Своїм власним прикладом вони закликають та пропонують дотримуватись своїх традицій. Кожного ранку, учні розпочинають навчання з гімну України, постійно розмовляють рідною українською мовою, адже вона так прекрасно звучить.

Учні пропонують бути націленими на власний розвиток та розвиток громади і країни в цілому. Закликають усіх займати активну позицію, робити добрі справи, єднатись та ділитись тим, що добре вмієш. Учні переконані, що вся сила в єдності, а це означає любити свою країну.

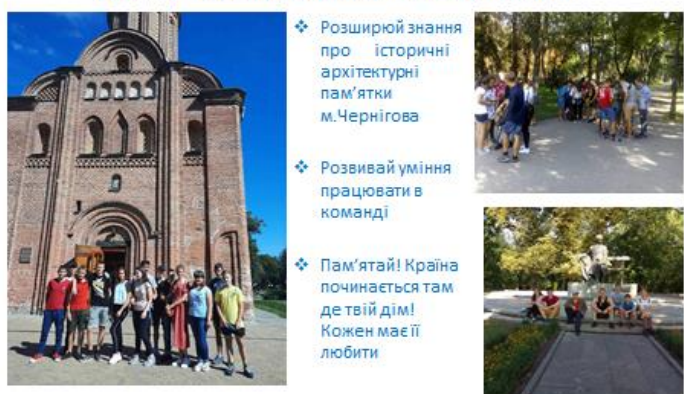
Квест «Стежками ліцеїстів ЧОПЛ»

Місто Чернігів славиться великою кількістю історичних архітектурних пам'яток. Саме це спонукало нас розробити історичний квест.

Під час квесту команди вирішують логічні завдання, здійснюють пошук на місцевості, будують оптимальні маршрути переміщення, шукають оригінальні рішення і підказки. Після завершення чергового завдання команди відправляють фото на канал інстаграму #ЧОПЛ та переходять до виконання наступного.

Учні мали змогу розширити знання про історичні архітектурні пам'ятки м. Чернігова.

КВЕСТ «СТЕЖКАМИ ЛІЦЕЇСТІВ ЧОПЛ»

❖ Розширюй знання про історичні архітектурні пам'ятки м. Чернігова

❖ Розвивай уміння працювати в команді

❖ Пам'ятай! Країна починається там де твій дім! Кожен має її любити

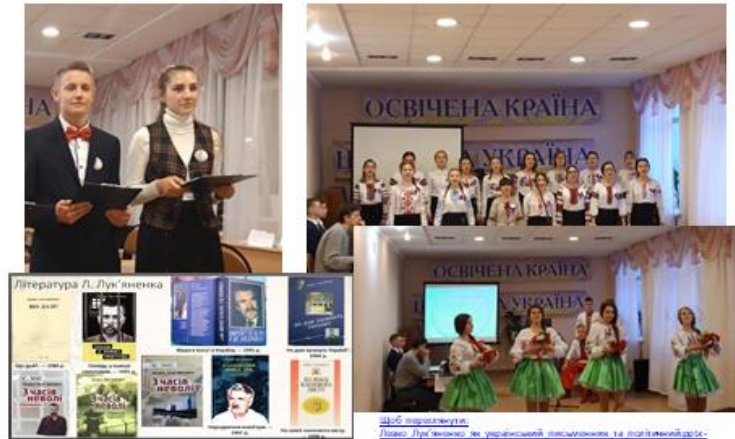
Щоб переглянути:
https://drive.google.com/files/d/1vLaKjT14Y3-WODvJemHg1vE7vM_3b/view?usp=sharing

Виховний захід

«ТИ БАТЬКО НЕЗАЛЕЖНОСТІ, ТИ ДАВ ОБІТНИЦЮ – ЗДОБУТИ УКРАЇНІ ВОЛЮ»

Мета: формування національно-патріотичної самосвідомості; ознайомлення учнів із видатними постатями громадсько-політичного, культурно-мистецького середовища, які зробили вагомий внесок у розвиток українського державотворення та популяризацію національної ідеї; поглиблення знань учнів про ключові події українського державотворення в ХХ столітті.

На захід запросили випускницю нашого ліцею Віру Курико. Разом із журналісткою, переможницею 7-го конкурсу художнього репортажу «Самовидець»

«Ти батько незалежності,
ти дав обітницю – здобути Україні волю»

Разом з Вірою Курико, журналісткою, переможницею 7-го конкурсу художнього репортажу "Самовидець" "Вулиця причетних. Чернігівська справа Лук'яненка" обговорення про відомого борця за незалежність нашої держави, Героя України Левка Лук'яненка

Розробка завду:
https://drive.google.com/file/d/1OnelfsRT_BBQairBfY6Lr0Xk_U7an6Th/view?usp=sharing

«Вулиця причетних. Чернігівська справа Лук'яненка» обговорили матеріали про відомого борця за незалежність нашої держави, Героя України Левка Лук'яненка.

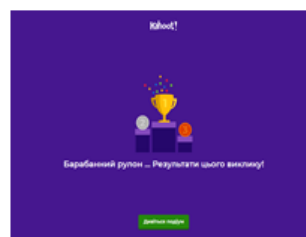
Онлайн-гра «Як добре ти знаєш Україну?»

За допомогою безоплатного онлайн-сервісу Kahoot! ми мали змогу створювати інтерактивну навчальну гру-вікторину, яка складалася з низки запитань із кількома варіантами відповідей. Така ігрова форми роботи стала в пригоді. Участь учнів у грі, підвищила рівень їх обізнаності в

інформаційно-комунікаційних технологіях, стимулювала критичне мислення. Визначено переможців, відзначили їх подякою.

Рефлексійно-оціночний етап
«Наша слава – Українська держава»

Вплив учнівської спільноти на процеси єдності Українців є одним із ключових питань. Їх ідеї та ініціативи слід впроваджувати в життя, щоб підвищити власний соціальний статус та добробут, розвиток суспільства і держави в цілому. Кожен має бути причетним до таких змін і тоді можливо важливим стане бачити себе в майбутньому громади та України.

<https://create.kahoot.it/share/beaadbf0-f303-4a1d-89dd-478a5a69fb55>

Онлайн-гра «Як добре ти знаєш Україну?».
Долучайтеся усією родиною. Почнемо святкувати річницю незалежності вже сьогодні, щоб точно 24 серпня мати святковий настрій, сповнений гордості за свою країну!

Лілія Єрмоєнкова,

педагог-організатор Носівської міської гімназії Носівської міської ради Чернігівської області

ІЗ РІДНОЮ МОВОЮ В СЕРЦІ

Питання популяризації української мови є актуальним завжди, оскільки вона є державною й офіційною мовою в країні. Тому в 2020-2021 навчальному році, обравши нового президента гімназії, ми разом вирішили більше звернути увагу саме на роботу в цьому напрямі.

До Міжнародного дня рідної мови в гімназії створили мініпроект «З рідною мовою в серці».

Виконавці мініпроекту

- **Саливон Анна** - президент учнівського самоврядування;
- **Ломака Жанна** – спікер парламенту;
- **Колодницька Вікторія** – голова комітету дисципліни та порядку;
- **Буцан Анастасія** – голова комітету інформації;
- **Гончар Вікторія** – фотограф гімназії.

Цільова аудиторія

- Участь у проекті брали учні гімназії, їхні батьки, учителі, жителі громади.

Географічна територія, на яку поширювався мініпроект

- Носівська територіальна громада.

Терміни реалізації мініпроекту

- Лютий 2021 року

Мета мініпроекту:

- формування національно свідомого громадянина України, що володіє рідною мовою;
- прищеплення почуття любові до рідної мови як найважливішого засобу патріотичного виховання, піднесення її престижу серед молоді;
- виховання стійкої мотивації та свідомого прагнення до досконалого вивчення української мови;
- популяризація рідної мови.

Під час реалізації проекту ми

- **Виготовили й розповсюдили агітаційні листівки й буклети "Я люблю рідну мову"**

Із представниками учнівського самоврядування ми обговорили варіанти проектів. Потім визначили основні напрями роботи, цільову аудиторію, розподілили обов'язки, розпочали роботу над реалізацією задуманого.

Учні об'єдналися в групи.

Перша група розробила й провела онлайн-анкетування. Друга група у фойє навчального закладу пропонувала дати відповіді на запитання.

Ми знаємо, що в нашій громаді вживають русизми, тому третя група учнів

провела інтерв'ю-агітацію серед населення «Носівчани, говорімо рідною мовою». У своєму опитуванні пропонували зробити переклад слів, визначити наголос. Ось приклад запитань:

– Доброго дня! Можна до Вас звернутися:

Чи знаєте ви, що 21 лютого (починаючи з 2000 року) відзначається Міжнародний день рідної мови?

– А яка Ваша рідна мова?

– Ви гарно володієте рідною мовою?

Можна перевірити?

– Скажіть, як українською будуть звучати такі слова?

- уксус – оцет,
- блинчики – млинці,
- селедка – оселедець,
- ветчина – шинка,
- неделя – тиждень.

– А можете підказати, як правильно поставити наголос?

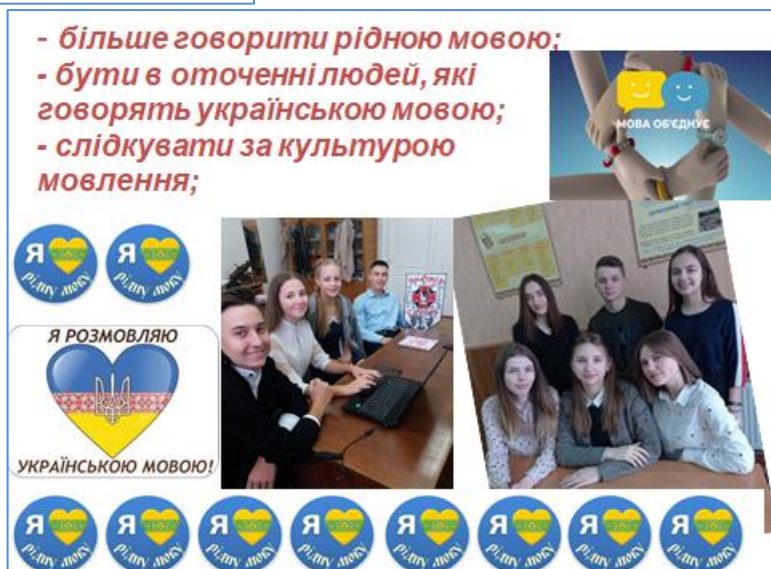
- віпадок – випа́док,
- новій – но́вий,
- ра́зом – разо́м.

Що ж почули у відповідь?!

- *Краще вивчати мову;*
- *дивитися більше кінофільмів українською мовою;*
- *читати художню літературу;*

- *більше говорити рідною мовою;*
- *бути в оточенні людей, які говорять українською мовою;*
- *слідкувати за культурою мовлення;*

Я РОЗМОВЛЯЮ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ!

**- робити нотатки нових слів,
незнайомих слів;
- спілкуватися рідною мовою
- у громадських місцях, магазинах,
кав'ярнях, розважальних центрах.**

– Щиро дякуємо Вам за відповіді. Говоріть рідною мовою завжди!!!

Опитали: 120 учнів (73,5% із них дали правильні відповіді) та 40 жителів громади (33% із них дали правильні відповіді).

Але найцікавішим був челендж у мережі Фейсбук.

Челендж
#зрідноюмовоюсерці
#генетичнийкоднації
#ялюблюрідномову

Наша гімназія має силу-силенну успішних і прогресивних випускників, які проживають в інших країнах. Вони гарно пам'ятають Носівську Альма-матер. І цього року взяли участь у челенджі до Дня рідної мови

Бровко Аліна – випускниця 2007 року. Зараз проживає в Даласі

Челендж
#зрідноюмовоюсерці
#генетичнийкоднації
#ялюблюрідномову

Бровко Анастасія – випускниця 2013 року. Зараз проживає в Польщі.

Волоха Юлія – випускниця 2007 року. Зараз проживає в Бельгії.

Челендж
#зрідноюмовоюсерці
#генетичнийкоднації
#ялюблюрідномову

Випускники знімали короткі відео, у яких говорили рідною мовою й мовою тієї країни, у якій вони проживають. Мотивували учнів вивчати інші мови, але пам'ятати рідну.

Качаненко Анастасія випускниця 2018 року. Зараз проживає в Польщі

Кратко Юлія – випускниця 2012 року. Зараз проживає в США

Челендж
#зрідноюмовоюсерці
#генетичнийкоднації
#ялюблюрідномову

Давиденко Владислав – учень гімназії, який переїхав на постійне місце проживання до Франції.

Кацалап Ольга – випускниця 2009 року. Зараз проживає в Польщі

Основні результати реалізації мініпроекту:

- донесли значимість української мови до молоді й населення;
- популяризували українську мову;
- підвищили рівень володіння українською мовою;
- збагатили словниковий запас;
- створили мобільну дошку.

“ГОВОРІМО УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ПРАВИЛЬНО!”

Алла Клепач,

педагог-організатор Бахмацької гімназії Бахмацької міської ради
Чернігівської області

СТОРИНКАМИ ІСТОРІЇ РІДНОГО МІСТА

Міста, як люди, мають свою вдачу й характер. Вони, як і люди, бувають великі й маленькі, давні і юні, занедбані й прекрасні.

Бахмач – місто із гарними краєвидами та своєю історією. А ще – це місто з серцем залізничним.

А найкраще з історією і красою вас знайомлять, звісно ж, екскурсоводи.

21 лютого – День рідної мови та Всесвітній день екскурсовода. Тому пропонуємо спробувати себе в ролі екскурсовода.

Мета мініпроєкту:

- виховання громадянина і патріота своєї країни;
- формування в учнів любові до Батьківщини, до рідного міста, його історії, уявлень про визначні пам'ятки міста, почуття відповідальності за його долю;
- узагальнення і систематизація знань про рідний край;
- розширення дитячого кругозору.

Завдання мініпроєкту:

- дати знання дітям про рідне місто: заснування, історію, символіку, пам'ятки історії, культури, архітектури, звичаї та традиції;
- формувати любов до рідного міста, інтерес до минулого та теперішнього;
- розвивати пізнавальну зацікавленість;
- виховувати любов до рідного міста, уміння бачити прекрасне, пишатися ним.

Завдання освітніх галузей

Соціалізація

- розвивати колективну діяльність учнів;
- формувати громадянські та патріотичні почуття.

Комунікація

- розвивати вільне спілкування з дорослими та дітьми.

Пізнання

- створювати умови для реалізації проєктної діяльності;
- продовжувати збагачувати знання учнів про рідний край.

Творчість

- розвивати творчу діяльність учнів.

Проблема: поглибити знання учнів з історії рідного міста, дати уявлення про основні архітектурні споруди, пам'ятки архітектури, що визначають обличчя міста.

Спосіб вирішення проблеми:

залучити учнів до пошуку інформації про рідне місто через: збір інформації в бібліотеках міста; краєзнавчому музеї; мережі Інтернет; періодичній пресі; на уроках історії.

Кінцевий результат: створення відеофільму “Сторінками рідного міста”.

Вид проєкту: інформаційно-творчий.

Тривалість проєкту: 4 тижні.

Учасники проєкту: учні 5 – 11 класів гімназії.

План реалізації проєкту:

I етап – підготовчий

- складання перспективного плану;
- ознайомлення з історичними джерелами;
- створення умов для пізнавальної діяльності.

II етап – планування

- планування роботи по ознайомленню з історією рідного міста;
- організація творчої діяльності учнів;
- пізнавальні заняття, екскурсії;
- залучення учнів до збору матеріалів для створення відеофільмів.

III етап – робота над мініпроєктом

- розподілити учнів на творчі групи для пошуку інформації про задану локацію;
- екскурсії в краєзнавчий музей для проведення пошукової роботи разом із науковими співробітниками музею;
- робота в бібліотеках міста з метою отримання інформації про задану локацію в місті.

IV етап – реалізація проєкту

- зібрати матеріали; відібрати найголовніше, найцікавіше;
- написати сценарій для створення відеофільму;
- зняти відеосюжети про дану локацію в місті;
- змонтувати відеофільм.

V етап – аналіз роботи

- учасники проєкту діляться враженнями і побажаннями з приводу опрацьованого матеріалу.

Умови: потрібно обрати одну локацію, яка знаходиться на території міста, розказати про неї на відео. Основне, щоб ви і локація були в кадрі.

Тривалість відео до 3-х хвилин.

Відео надаються організаторам до 20 лютого 2021р.

БЛІЦ - ОПИТУВАННЯ

- Що ви знаєте про історію виникнення нашого міста.
- Відомі люди, наші земляки.
- Історичні події, пов'язані з історією міста.
- Пам'ятки архітектури, історії, монументального мистецтва на території міста.

Бахмач – місто з серцем залізничним**Локації в місті для створення відеофільмів:**

5 клас – Будинок дитячої та юнацької творчості

6 клас – пам'ятник – паровоз

7 клас – Меморіал Слави

8А клас – пам'ятник учасникам бойових дій на території інших держав

8Б клас – пам'ятник ліквідаторам наслідків аварії на Чорнобильській АЕС

9 клас – міський парк**10 клас –****краєзнавчий музей,
міська бібліотека****11 клас – вагонне депо****Перспективи розвитку
мініпроєкту**

Завдяки проєкту ми пройшли дорогою пізнання нашого міста. Але скільки ще нових відкриттів чекають нас на вулицях і площах Бахмача.

Сподіваємось, що даний проєкт буде корисним не тільки гостям, а й самим бахмачанам, оскільки, іноді ми самі не підозрюємо, як багато цікавого приховує від нас рідне місто.

Лінки на відеоматеріали:

- <https://youtu.be/P85OseaaNJU> (Сторінки історії міста)
- <https://youtu.be/T7BevXaFyhg> (Вагонне депо)
- <https://youtu.be/141LKwN503U> (Будинок дитячої та юнацької творчості)
- <https://youtu.be/YwaNd8GKcfo> (Бахмацький районний історичний музей)
- <https://youtu.be/KdCqD0uyNJE> (Меморіал Слави)
- <https://youtu.be/eDPy52yroSk> (Міський парк культури та відпочинку)
- <https://youtu.be/GAsA7Loqwz0> (Пам'ятник Богдану Хмельницькому)
- <https://youtu.be/jtf6DDcUijM> (Пам'ятник учасникам бойових дій на території інших держав)
- <https://youtu.be/SSaBuyMnQb0> (Паровоз у м. Бахмач)
- <https://youtu.be/0BABSakII90> (Центральна Бахмацька бібліотека)
- <https://youtu.be/Qov2wPd6VKI> (Школа мистецтв)